

SENNU na turu munlee ni

Ki jün Sennu gbouŋ na po

Gbouŋ na beerit bianjinba ki Moses din ɲamm wann Israel teeb Yennu sennu nawa ki kpoe. Li yoo maŋ, Israel teeb na din yaa bin poot Joodann mɔkire ki koo Keenann tiŋ ni. Baatusir ni, bi yi gbouŋ mane Duteronomi.

¹ Mɔmaan nae ki Moses pak ki tur Israel teeb, yoo nba ki bi be kunkoouk nba be Joodann mɔkir yondo po, paanu nba be ki kpia Suf ki foo ki Parann be chianu, ki Tofel nan Labann nan Haserof nan Disahab mun be chianu na. ² Seir joor sɔnu nba nyi Horeb na, li jikit dapiik nan yenne ki bi somm baat Kades Banea. ³ Baa nyii Ijipt binpiinna ni, ɲmaarii piik nan yenn dapinpiik, ki Moses pak mɔmaan ki tur Israel teeb sennu nba ki Yennu yaa wun wannib. ⁴ Waa din kɔn ki nyann bat Sihonn, wunba tee Amor teeb bat, ki din koo Hesbonn doo ni na, nan bat Og, wunba tee Basann bat ki koo Astarof, Edrei tingbouŋ ni na poor poe, ki Moses pak mɔmaan maŋ. ⁵ Moab yent nba be Joodann mɔkir yondo po na, leŋe ki Moses wann Israel teeb sennu na, ki yet a:

⁶ “Ti Yomdaano Yennu pak nant Horeb joor paak, ki yaa, ‘I wei bonchiann joor na paaka. ⁷ Tootir man, ki soor sɔnu kii saa Amor teeb kunkona doi ni, ki bia saan niib nba kpia na boor, li Joodann mɔkir baauk ni, nan kunkona po, nan

paanu ni, nan li tinj po yent ni, nan li məkgebjir gbianu po, ki bia saan Keenann teeb tinii po, nan Lebanonn jɔjaana po ki saa tuu Yufrates məkir. ⁸ Gotirii, n jii tinj nae ki turi. Ii saa man ki saa kɔɔ yent tinj manj, tinj nba ki min Yennu senn mɔsonn ki tur i baanba Abraham nan Aisak nan Jakob nan bi maaru kur nba saa wei bi poor na.’ ”

*Ki jiin saakab gannu po
(Nyinu 18.13-27)*

⁹ Moses din namm yet Israel teeb a, “Li yoo manj ki n beti a, ‘I kpiasu yabit nan min jii-i n kuukɔɔwa. ¹⁰ I Yomdaano Yennu te ki i pota, li paak, dinna i yabint tee nan nmaabira nba be sanpaapo nae. ¹¹ I Yomdaano Yennu, wunba tee i baanba yɔɔ na, wun teeni yabint tusaa ki gar yaa tee bianjinba, ki teen piisin i paak nan waa senn mɔsonn bianjinba na. ¹² Nlee ki n kuukɔɔ saa jii i daamii nan i jika kii pat i kunkona? ¹³ Gant subindamm nba gbia maan paak ki mək jirima, ki bin nyi booru kur ni, ki n teemm yudamm ki bii gorii-i.’ ¹⁴ Ki i jiin ki yet a maa yaa min teen bianjinba na njan. ¹⁵ Nanne ki n jii i booru ni saakab nba tee subindamm ki mək jirima, ki sennib a bii mək yiikoo i paak. Ki bi siab-ii gorii koonn tusir tusir, siab kobik kobik, siab mun piinɲmu-ɲmu, siab mun piik piik, ki siab mun tee booru booru yiikoo damm. ¹⁶ Ki n tur barbuura na yaak ki yaa, ‘Gbiintir man i ninjamm maan, kii bu bi barii fanu, sɔɔ kur nan u ninja nan boorganu nba be namm na. ¹⁷ I daa mək ningannii i maan bunu ni, njan kii gbiintir tarii nan nijaana maan; i daa tiin

nisaarik numpo, kimaan buut na tee Yennu yare. Naan barii nba paaki, yin baar nann n boor, ki n saa gbiint ki bu turi.’ ¹⁸ Ki li yoo na ki n beti linba kur ki i saa tun.

Ki jün doonii teeb na po

(Nikant 13.1-33)

¹⁹ “Ki ti tun nan ti Yomdaano Yennu nba wann bianinba na, ki nyii Sainai joor boor, ki tokin koo kunkoouk nba yarin ki mok janmaanii, ki saa Amor teeb kunkona doi na, ki saa baar Kades Banea. ²⁰ Li yoo ki n yeti a, ‘I baar Amor teeb kunkona doiwa, linba ki ti Yomdaano Yennu, wunba tee ti yeejamm Yennu na jikit ki teent na. ²¹ Gotirii, Yennu turi tin nawa. Ii saa man ki saa yentir, nan Yennu nba yet bianinba na. Daa tiin janmaanii, i bia daa mok birsuku.’

²² “Naan ki i kur baar n boor ki betin a ti saa tun toomiie ki bin saan ki pikii nmaa tin na ki jen betit taa saa paan sian, nan taa saa koo digbana nba ninj. ²³ Ki maan na manin, ki n gann niib piik nan banlee, booru kur ni niro yenokoo. ²⁴ Ki bi yaat saan kunkona po, ki saa sik baar baauk nba ki bi yi Eskol na, ki fiitir fanu, ²⁵ ki poor lej tiinii loona ki jen nann, ki bia yaa tin nba ki ti Yomdaano Yennu teent na tee tinjane.

²⁶ “Naan ki i yet i Yomdaano Yennu sennu. Li paak ki i ki koo tin man ni. ²⁷ Ki i burin nan i leeb i nei ni, ki yaa ‘Yennu ki loon ti maan, li paak ki u nyinnit Ijpt tingbouj ni, a wun jiit ki kubint Amor teeb nuu ni ki bin boontit. ²⁸ Bee saa teen ki tin saan leji? Janmaanii mokit. Ti ninjamm nba ki ti tumm na kooont birsuka. Bi yaa niib nba be lej na tee niwakita ki garita, ki bi doi joona

bia fɔk ki saa tuu sanpagbant, ki bia yaa niib na tee nipaarit ki mɔk paŋ ki garit.’

²⁹ “Nanne ki n beti a, ‘I daa tiin niib maŋ jaŋmaanii. ³⁰ Ti Yomdaano Yennu saa liit i tɔonn, ki saa kɔn ki turi, nan waa tun bianjinba Ijipt na, ³¹ nan kunkoouk paak na, siaminba ki u sommi nan baa nba tuu somm u bik na, sɔnu nba kur ki i tɔkin, nan yaa tan baar nna.’ ³² Naan linba kur ki n yeen na, i lek ki teen Yennu yada, ³³ nan waa lek gar i tɔonn po ki wanti yaa sii dɔɔ sian, ki teeni muu nyiɔk, ki bia te ki sanpagbant wanti yaa saa tɔkin sian yonnu ni nawa.

*Ki jiin Yennu nba dat Israel teeb tuba po
(Nikant 14.20-45)*

³⁴ “Yennu gbat i bunburimii ki donn wutoor, ki yet a, ³⁵ ‘Mɔnii, i sɔɔ kan nyi maarbiiuk na ni ki tan kɔɔ tiŋ nba ki n tur i yeejamm na ni, ³⁶ see Kaleb, wunba tee Jefune bik na kɔɔe saa kɔɔ leŋ, ki n saa turɔ tiŋ maŋ, kimaan u waan nan u par kur. Ki n saa tur ɲɔɔ nan u yaaboona tiŋ nba ki u tɔkii ki la na.’ ³⁷ I paake te ki Yennu donn wutoor nanin ki yet a, ‘Fin Moses gbaa, a kan kɔɔ tiŋ maŋ ni. ³⁸ Naan Joosua, wunba tee Nunn bija, ki tee a sommtɔɔ na, a turɔ kpaŋ-n-mɔŋ, kimaan ɲɔɔe saa jii Israel teeb ki bin kɔɔ ki yent tiŋ maŋ.’

³⁹ “Ki Yennu yet ti kur a, ‘I waas nba tee nipaaun ki ki mi bonŋann nan bonbiir bɔkitu, ki i yaa bi tan saa jiib ki teen daaba na, ɲamme ki n saa turib tiŋ na ki bin kɔɔ. ⁴⁰ Naan yimm ɲarin, ɲmatir man kii saa yiar nba tee kunkoouk ki jir Mɔkmun po na.’

⁴¹ “Ki i jiin a, ‘Moses, ti biir Yennu-wa, n̄aan motana ti saa took ti dataie nan ti Yomdaano Yennu nba sennit bianjinba na,’ ki soo kur teen siir nan k̄onn, ki dukii nan li sii tee dafure nan kunkona doi maŋ leku.

⁴² “Ki Yennu betin a, ‘Yetirib ki bi daa k̄oni, kimaan n kii be nammi. Bi datai saa nyanniba.’

⁴³ Li paak ki n beti, n̄aan ki i ki gbiinti, ki yêt Yennu sennu nan karinbaanii, ki soor sonu ki took doi maŋ. ⁴⁴ Ki Amor teeb nba koo kunkona doi maŋ ni na nyii ki pikini nan sapook na, ki wei-i halii ki saa tuu Horma, ki saa nyanni Edom kunkona doi na ni, ⁴⁵ ki i bui fabin ki tur Yennu ki loon u sommir, n̄aan u ki gbiint koo ki gat ki turini. ⁴⁶ Ki li poor po, ki i kar Kades ki wei bonchiann.

2

Bina nba ki Israel teeb kar kunkoouk paak

¹ “Ki ti n̄mat tokin sonu ki do kunkoouk ki took M̄okmuŋ po, nan Yennu nba wannit bianjinba na. Ki ti jii daa bonchiann ki lin lintir kunkona nba be Edom yent ni na.

² “Ki Yennu pak nanin, ki yet a, ³ ‘I jii yoo bonchiann ki lin lintir kunkona na. Motana, n̄matir kii saa i gaŋ po. ⁴ Want niib na sennu na: I per i ninjamm Es̄oo maaru nba koo Edom na doo kpaara. Bi sii tiini janmaaniie. ⁵ N̄aan i daa piint kunkonn nammii, kimaan n ki yaa min n̄mit bi tin̄ na ki turini, koo taanmaatir gbaa n kan turini. N jii Edom yent na ki tur Es̄oo yaaboonawa. ⁶ Ii sii daa jeet nan nyun bi boore.’

⁷ “Tiat nan i Yomdaano Yennu teen piisin linba kur ki i tuun paak, ki goti fanu, yoo nba ki i lintir kunkoouk nba yab paak na. U din be-e nani bina piinna, ki i laat linba kur ki i loon.

⁸ “Ki ti tan baar ki gar ti ninjamm Esoo yaaboona yent na ni. Ki ti nyik Araba sonu, linba nyi Elaf nan Esion-Geber na, njaan tokin sonu nba saa Moab. ⁹ Ki Yennu betin a, ‘I daa daamii Moab niibi, bi tee Lot yaaboona, i daa kon nammii. N jii Ar tij na ki turiba. N ki yaa min nmit bi tij na ki turini.’ ”

¹⁰ (Em teeb din tuu koo Are. Bi din tee niib nba mok panii ki bia yabe. Bi bia din fok nan Anak teeb nae. ¹¹ Bi din tee niwakita nan Anak teeb nae. Moab teeb narin din yib Em teebe. ¹² Hor teebe din koo EDOM, ki Esoo yaaboona tan berib ki nyinnib. Bi din kpiibe njaan koo bi doi ni, nan bianjinba ki Israel teeb din tan ber bi datai njaan kar tij nba ki Yennu turib na ni.)

¹³ “Ki Yennu yetit a, ‘Motana, fiit ki poot Sered baauk na.’ Ki ti poot baauk man. ¹⁴ Li din tee bina piintaa nan njaanniime, taa nyii Kades Banea na poor po. Binba din tee li yoo kunkonkonna din kpo ki gbenna, nan Yennu nba din yet bianjinba na. ¹⁵ Njoo Yennu din biiribe nan waa tan boontib.

¹⁶ “Bi kur nba din tan kpo ki gbenn yoo nba, ¹⁷ ki Yennu yetit a, ¹⁸ ‘Dinna daar nba na, i saa gar Moab kpaar paak ki tokin nyi Ar. ¹⁹ I-i saa kii per Amonn teeb, binba tee Lot yaaboona na yent, i daa daamiib koo ki piint kunkona nammii, kimaan n ki yaa min nmit tij nba ki n turib na ki turini.’ ”

²⁰ (Yent maṅ, bi din tuu yi niwakita yente, kimaan niwakitae din tuu koo leṅ. Naan ki Amonn teeb din yib Samsun teeb. ²¹ Niib nba din tee nikakira, ki fɔk nan Anak teeb na, ki bia yab, ḡaan Yennu din boontiba, ḡaan ki Amonn teeb kar bi yent maṅ ni. ²² U din tun nnae ki tur Esɔɔ yaaboona nba din koo Edom na. Waa din boont Hor teeb na ki Esɔɔ yaaboona gaar bi yent ki kar leṅ nan dinna. ²³ Niib nba din kar Kret mɔkgbenjir kunkonn paak na, ḡamme ji koo tiṅ nba kook Sinsuuk ni mɔkgbenjir na. Bi din boont Af teeb nba din kar leṅ sinsinn nae, ki bia fat yent maṅ ki saa tuu Gasa doo.)

²⁴ “Tɔn, taa gar Moab kpaar, li poor po ki Yennu yetit a, ‘Fiit man ki soor sɔnu kii saa ki saa poot Arnonn mɔkir, kimaan n jikit Sihonn, wunba tee Amor teeb bat, ki koo Hesbonn na, nan u tiṅ ki kubinti. Fiit ki leko kii fiar u yent. ²⁵ Laa nyii dinna ki saa, n saa te ki niib-ii tiini siar kur po, ki sɔɔ kur nba gbat i sann, jaṅmaanii saa koo.’

*Biaṅinba ki Israel teeb kɔn ki nyann bat Sihonn
(Nikant 21.21-30)*

²⁶ “Ki ti be Kedemof kunkoouk paak, ki n tun toomii ki bi saan Hesbonn, bat Sihonn boor, nan mɔmaan nba maant par a, ²⁷ ‘Naant ki tin gar a yent ni. Ti saa tokin sunsonne, ti kan koo kpaant ni. ²⁸ Ti saa pa jeet nan nyun nba ki ti saa di ki bia nyu na paaka, ḡaan taa loon tin tun biaṅinba tee tin somm ki gar a yent nie, ²⁹ nan taa tan saa poot Jɔɔdann mɔkir ki koo tiṅ nba ti Yomdaano Yennu teent na ni. Esɔɔ yaaboona nba koo Edom,

nan Moab teeb nba koo Ar, bi sak ki ti gar bi yent niwa.’

³⁰ “Naan bat Sihonn ki too ki tin gar u yent ni. Ti Yomdaano Yennu-e te ki u tee tubkangbatir nan moyêtuk daano, ki te ki ti kôn nyanno, ki fat u yent siaminba ki ti be na.

³¹ “Ki Yennu betin a, ‘Môtana, n yaa n jii bat Sihonn nan u tije ki tura. Koon ki yent u tin man.’ ³² Ki Sihonn nan u jab kur nyii a bin took ki kôn nant, Jahas doo ni. ³³ Ki Yennu kubino ti nuu ni, ki ti kpiiu nan u jab kur, ³⁴ ki nyann ki biir u doi kur li yoo na, ki kpîi jab nan poob nan waas, ki ki nyik soo ki u biari, ³⁵ see bonkobit nan mokin nba be doi man ni na, ki ti jii ki li tee ti yar. ³⁶ Ti Yomdaano Yennu sommit ki ti kôn ki nyann doi man, laa nyii Aroer doo nan doi nba be Arnonn mokin baauk mogbann, nan doo nba be baauk na sinsuuk ni, ki tokin saa tuu Gilead. Doo din ki biar ki li joona wakii ki gariti. ³⁷ Naan ti din ki nakin Amonn teeb yent ni, koo ki nakin Jabok kpengbiõnu, koo ki nakin kunkona doi na po, koo siaminba kur po ki ti Yomdaano Yennu sennit a ti daa saa.

3

Bianjiba ki Israel teeb kôn ki nyann bat Og (Nikant 21.31-35)

¹ “Li poorpo ki ti chat ki saan toonn po ki tok Basann sonu. Ki bat Og nan u jab kur nyii tookit, Edrei doo ni, a bin kôn nant. ² Naan ki Yennu betin a, ‘Daa tiino janmaanii. N yaa n jii nõõ nan u jab nan u yent kure ki kubin a nuu ni, ki a tun

nan faa tun bianjinba ki tur bat Sihonn, wunba din tee Amor teeb bat ki koo Hesbonn na.’

³ “Ki Yennu bia din kubin Basann bat Og nan u jab kur ti nuu ni. Ki ti kp̄ii bi kur, soo din ki tenn.

⁴ Ti bia din fat u doi kur li yoo maŋ, ki doo ji din ki biar ki ti ki fat u boori. Argob yent kur din tee digbana piinloob ki Basann bat Og dia. ⁵ Bi din maa joonfoote ki lint doi maŋ. Li tammoi din tuu looe nan kutlaana. Digbana bonchiann bia din be, ki ki maa joona. ⁶ Ki ti biir bi doi maŋ kur, ki kp̄ii jab nan poob nan waas, nan taa din tun Hesbonn bat Sihonn bianjinba na. ⁷ Ti din jii bonkobit nan m̄okint nba be doi maŋ nie ki yent.

⁸ “Li yoo ki ti fat Amor teeb batnba banlee na tinii nba be Joodann m̄okir yondo po na, ki nyii Arnonn m̄okir ki saa tuu kunkonn nba f̄ok ki bi yir Hermonn na. ⁹ (Sidonn teeb din yi Hermonn joor na Sirionn-e. Ki Amor teeb mun yir Senir.)

¹⁰ Ki ti fat Basann bat Og yent kur, doi nba din be kunkona paak, nan Gilead nan Basann yent, ki saan banf̄okir ki saa tuu Saleka doo nan Edrei doo yondo po.”

¹¹ (Basann bat Og kooe din tee niwakitir nba din tenn, ki u gado tee kut, ki li f̄okint tee kp̄inkpouŋ f̄okint munyia, ki yarimu tee kp̄inkpeŋ f̄okint ŋanna. Li be Amonn teeb doo nba tee Raba nae nan dinna.)

Booru nba kar Joodann m̄okir yondo po na labaar

(Nikant 32.1-42)

¹² “Taa fat yent maŋ ki gbenne, ki n jii tiŋ nba be Areor gaŋ po ki kp̄ia Arnonn m̄okir na ki tur Rubenn nan Gaad booru, ki pukimm Gilead yent

nba mək kunkona na waan, nan doi nba be len na. ¹³ Ki Gilead bəkleer na nan Basann yent kur ki n jii tur Manase booru bəkir, siaminba ki bat Og din yen na, ki li tee Argob yent kur.”

(Basann tin na, bi din yir niwakita yente. ¹⁴ Ki Manase yaabonn nba tee Jair na gaar Argob yiar kur nba ki bi bia yir Basann na, ki saa tuu Gesur nan Maaka kpaar paak, ki pur doi maŋ ki gaan nan u sann, ki tan tuu dinna bi mir Jair digbanae.)

¹⁵ “Ki n jii Gilead ki tur Makir naakuuk nba nyii Manase booru ni na, ¹⁶ ŋaan tur Rubenn nan Gaad booru tin nba nyii Gilead ki saa tuu Arnonn məkir. Məkir na sinsuuk nie tee bi niidiitu po terik, ŋaan paapo terik mun tee Jabok məkir. Ki li bəkleer tee Amonn kpaar. ¹⁷ Li yonbaa po bi kpaar tant ki saa tuu Joədann məkir, laa nyii Galilii məkgebəŋir gaŋ po ki saa tuu Mək-kpeenn, niidiitu po, ki bia saa dian Pisga joə, yondo po.

¹⁸ “Li yoo maŋ ki n turib kpaanii a: ‘Ti Yomdaano Yennu turi tin nba be Joədann məkir yondo po na a yii yen. Motana, barint i jab kunkontiat ki tumm ki bin poot Joədann, ki gar i naa waas Israel teleeb təonn, ki sommib ki bin gaar yiar ki yent. ¹⁹ See i poob nan i waas nan i bonkobite saa biar doi nba ki n turi na ni. N mi nan i mək bonkobit bonchiann. ²⁰ Sommit i naa waas Israel teleeb ki bin gaar tin nba Yennu turib, ki li be Joədann məkir yonbaa po na, ki yabir nan Yennu nba tan saa te ki bin kar nan laafia, nan waa tun bianjinba ki turi nna na. Li poor po ki yin jen tin nba ki n turi na ni.’

21 “Li yoo na ki n yet Joosua a: ‘A la bianjinba ki i Yomdaano Yennu tun ki tur batnba banlee nba tee Sihonn nan Og nawa. Ki u bia saa tun soo kur nnae, tin nba kur ki i lek. 22 I daa tiimm janmaanii, kimaan i Yomdaano Yennu-e saa kon ki turi.’

Bianjinba ki Moses kan koo Keenann

23 “Li yoo na ki n miar Yennu nan n par kur ki yet a, 24 ‘Yabint daano Yennu, n mi nan a fiit ki wannin a toongbeja nan bakitnaun toona nba ki a yaa a tuma. Yensau kaa sanpaapo koo tingbou n na ni ki saa fit tun a pan toona na leere. 25 Yennu, n meia, naant ki min gar ki poot Joodann mokir, ki la tinjan nba be bokleer po na, tinjan nba mok kunkona na, ki bia la kunkona nba fok ki be Lebanonn tin na ni.’

26 “Naaan i paake te ki Yennu donn wutoor n paak ki ki gbiint turin. Ki u yet a, ‘Li jan nawa. A ji daa piak nna ki teenimi. 27 Saant ki do Pisga joor paak, ki got toonn nan poor, nan diitu po nan gan po, ki got linba ki a la fanu, kimaan a kan ban poot Joodann mokiri. 28 Chekint Joosua nan kpaanii na, ki kpano, kimaan nooe saa gar niib na toonn, ki poot namm, ki gaar tin nba ki a saa la na.’

29 “Ki ti biar baauk ni ki kpia doo nba tee Bef-peor na.”

4

Bianjinba ki Moses kpaan Israel teeb a bii moku mosaku

¹ Ki Moses namm yet Israel teeb a, “Sakin man sennii nba kur ki n wanti, ki i sii mək manfoor, ki kar doo nba ki i Yomdaano Yennu nba tee i baanba yoo na jikit ki teeni na ni. ² I daa pukii siar linba ki n teeni na po, ki bia daa nyint siari. Sakin man i Yomdaano Yennu sennii nba ki n wanti na. ³ I moŋ la linba ki Yennu tun, Peor joor boor nawa. U din biir soo kur nba jiantir yenbik Baal leŋ. ⁴ Naan i siab nba din be fanu nan i Yomdaano Yennu na bia daa be i manfoa ni dinna.

⁵ “N wanni sennii na kura, nan bianjinba ki n Yomdaano Yennu betin a n tun na. Sakin sennii maŋ, yoo nba ki i be tiŋ nba ki i yaa yin lek na ni. ⁶ Sakin ki weir man fanu, nanne saa wann boorganu nba kpia-i na nan i sub. Ki bi-i gbat sennii na kur, bi saa yet a, ‘Yanfoon nan bann boorbee na ki niib na məkii?’

⁷ “Digbansiar kaa, li-i tee ki u yabint tee bianjinba, naan u ki mək Yennu nba naako nan ti Yomdaano Yennu nba be nant na. Yoo nba kur ki ti miaro, u tuu gat ki turite. ⁸ Digbansiar kaa, li-i tee ki u yabint tee bianjinba, naan u ki mək sennii nba tee fanu nan linba ki n wanti dinna na. ⁹ Ii mi ki daa tammit linba ki i la nan i ninbina, yaa daa be i manfoor ni na, ki tan wann i waas nan i yaabooa ¹⁰ ki gaan daar nba ki i daan set i Yomdaano Yennu toonn, Sainai joor boor, ki u betin a, ‘Taant niib na boyennkoo boor. N loon ki bin gbiint maa yaa n pak linbae. Ki bi saa tumii kii saak n mɔb, baa daa be bi manfoor ni na, ki tan fit wann bi waas ki bii mək mɔsaku.’

¹¹ “Betir i waas bianjinba ki i din saan set joor nba ki munyuuk doo ki tee nan sanpagboun ki

dokin, ki muyerpeeun do sanpaapo na. ¹² Betirib bianjinba ki Yennu pak nani muu na ni, nan bianjinba ki i gbat ki u piak nani, njan ki i ki laat ninnaun siar nan waama. ¹³ Ki u wannu linba ki i saa tun ki gbeen u molor nba ki u senn nan yimm. Ii mok man mosaku nan sennii piik nba ki u sob teen tanpatlai njanlee paak na. ¹⁴ Yennu betin a min wannu sennii na kur, ki yin sak gaarir tin nba ki i yaa yin lek ki fat kar na ni.

Kpaanii ki jiin patmannu po

¹⁵ “Yoo nba Yennu pak nani, muu ni, Sainai joor paak na, i din ki la ninnaun siari. Li paak, ii mi man, ¹⁶ ki daa tuun biit ki maa patsiar ki teen i monji, laa tee joo koo poo, ¹⁷ koo bonkobit koo noonii, ¹⁸ koo bonbubokit koo janii ninnaunu. ¹⁹ I daa te ki soo kpanni nan yin gbaan ki jiant linba ki i laat sanpaapo na, laa tee yonnu koo njaarik koo njaabira. Ti Yomdaano Yennu jiir ki tur nilee nba tenn nae, a bii jiantir. ²⁰ Njan yimme tee niib nba ki u nyinni Ijpt, waruk ni na. U nyinni, a wun jii-i ki teeni u niibe nan yaa tee bianjinba dinna daar ni na. ²¹ I paake teen ki ti Yomdaano Yennu din donn wutoor nanin, ki por kat nan n kan poot Joodann mokir ki koo tinjan nba ki u teeni na ni. ²² N saa kpo tin na niye, n kan gar yakir Joodann mokiri, njan yimm njanin saa gar ki lora, ki gaar tinjan na. ²³ Ii mi man, ki daa tammit i Yomdaano Yennu molor nba ki u lor nani na po. Sakin u mob, ki daa naan siar ki li tee patiri, ²⁴ kimaan i Yomdaano Yennu tee nan moyeruk nae. U tee funfunn Yennu-e.

25 “I-i lekii wei tinj manj ni bianjinba, ki mar waas nan yaaboona, njaan i daa tuun biit, ki maa patsiar ki teen i mɔŋ. Li tee bonbiire Yennu tɔɔnn, ki saa donn u wutoor. 26 N yiin sanpaak nan tingbounj a bin di n siara dinna. Li-i tee ki i yêt n mɔb, i saa boonte yiama tinj na ni. I kan wei i manfoor ni, tinj nba ki i yaa yin koo Joodann mɔk-pootir po na, i saa boonte yiama. 27 Yennu saa yati digbana kur po, siaminba ki i waaminnae saa tenn ki mɔk manfoor. 28 Leje ki i sii jiantir yennii nba ki niib naan nan bi nii, yennii nba tee tikpeet nan tana, yennii nba ki laat, ki ki gbia, ki ki di, ki bia ki gbia nubiru. 29 Leje ki i saa lon i Yomdaano Yennu. Li-i tee ki i lomɔ nan i par kur, i saa lauwa. 30 Li-i tee ki i be daamii ni nan linba kur baati, yin ji nmant Yennu paak, ki sak u mɔb. 31 U tee ninbatinu Yennu-e. U kan nyiki yann, koo ki biirini. U bia kan tamm molor nba ki u mɔŋ lor nan i yeejamm na.

32 “Boin ki fiit yoo nba gar, yoo nba ki bi daa ki mari, ki nmant poor po ki saa tuu yoo nba ki Yennu nan nisaarik tingbounj na paak. Fiitir tingbounj na kur po, ki laan bonjaann na booru ban tuma-a, koo soɔ ban gbat li booruwa-a, 33 koo siab ban gbat ki Yennu* be muu ni ki piak namm, njaan ki bi fo, nan yaa gbia bianjinba nawa-a? 34 Yensau ban bikin nan wun saan digbansiar ki saa nyinn boorsau ki teemm u yab, nan i Yomdaano Yennu nba tun ki turi Ijipt nawa-a? I ninbina nie ki u jii u pangarisuk nan yiikoo

---

* 4:33 4.33 Yennu koo yennii.

ki baar nan yiarii nan tobii, ki tun jaarlituk nan bakitnaun toona, ki te ki jaarmaanbona tun. ³⁵ Yimme ki u tun ki turi a lin wannii nan u kooe tee Yennu, ki soo ji ki be ki tee nan noo na. ³⁶ U te ki i gbat u kunkor ki li nyii yendouj ni, a lin te wun fit kpaani. Tingbouj na paak u din te ki i la u kasii muu, ki u pak nani muu man ni. ³⁷ Kimaan waa loon i yeejamm na paak ki u ganni, ki jii u panchion ki nyinni Ijpt tin ni. ³⁸ Yoo nba ki i nyarii koo na, ki u ber digbanjaana nba mok panii ki gari, a wun kooni bi tinii ni ki lii tee i yar. Tin manje tee i yar dinna na. ³⁹ Bant dinna daar nba na, ki daa ban tammit nan Yennu-e tee Yomdaano, yendouj ni nan tingbouj na ni, ki yensau ji ki be. ⁴⁰ Sakin u sennu kur nba ki n teeni dinna daar na, ki bont kur saa somm fanu ki tur yimm nan i yaaboona, ki i saa tukin kii be tin nba ki i Yomdaano Yennu turi na ni, ki li sii tee i yar mokmok nan mokmok.”

Ki jiiin sindant digbana nba be Joodann mokir yondo po

⁴¹ Ki Moses gann digbana nantaa Joodann mokir po, ki jiiin yondo po, ⁴² siaminba ki niro saa fit bor, li-i tee ki u kpet kpaii soo, wunba ki tee u dataaki. U saa bor digbana nantaa na yenn nie ki bi ji daa kpiu. ⁴³ Rubenn booru ni, bi digbann tee Beser, ki li be dokitir paak, kunkoouk. Gaad booru ni, digbann tee Ramof, ki li mun be Gilead tin ni. Ki Manase booru ni digbann tee Golann, ki li mun be Basann tin ni.

Ki jiiin Yennu sennu po

44 Ki Moses tur Israel teeb Yennu sennii nan wannu. 45 Linba nae tee sennii nba ki Moses pak tur Israel teeb, yoo nba ki bi din nyii Ijpt tinj ni, 46 ki din be baauk nba be Joodann mækir yondo po ki kpia Bef-peor, ki li be Amor teeb bat Sihonn tinj ni na. Njooe din koo Hesbonn, ki Moses nan Israel teeb kon ki nyanno, yoo nba ki bi nyii Ijpt na. 47 Bi din yent u tiije, nan Basann bat Og tinj. Namme din tee Amor teeb batnba banlee, ki koo Joodann mækir yondo po na. 48 Li tinj tant ki nyii Aroer doo nba be Arnonn kpengbiouj ki tok nna ganj po ki saa tuu Sirionn kunkonn, nanne tee Hermonn kunkonn, 49 ki bia pukin yent nba be Joodann mækir yondo po na, ki sik diitu po ki saa tuu Møk-kpeenn, ki bia jir yondo po ki saa tuu Pisga joor na.

5

Ki jiin sennii piik na po (Nyinu 20.1-17)

1 Ki Moses yiin Israel teeb kura, ki betib a, “Israel teeb, gbiintir sennii nba kur ki n teeni dinna na, ki tumii kii diar kii mæk mósaku. 2 Sainai joor paake ki ti Yomdaano Yennu lor molor. 3 U ki lor molor na ti baanba kuukoo paak kaa, njan nan timm nba kur be manfoor ni dinna na paak. 4 Njoo Yennu din be muu ni, joor paak, ki pak nani u tiouj. 5 Ki n set yimm nan Yennu sinsuuk ni li yoo na, maa n wanni linba ki u yet, kimaan i tiin muu na janmaaniie, ki ki sak nakin joor na. 6 “Yennu yet a, ‘Mine tee i Yomdaano Yennu, wunba nyinni daabisin ni, Ijpt tingbouj ni.

7 “ ‘I daa jiantir yensau ki pukin n po.

8 “ ‘I daa naan ninnaun siar ki teen i mon ki li tee linba be sanpaapo, koo tingboun na ni, koo nyun ni, koo tinpoo ni. ⁹ I daa baakit koo ki jiantir patsiari, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu, ki tee funfunne Yennu. N baat nan tubdatu ki teen binba namin, nan bi maaru, ki saa tuu bi yaaboontaa nan yaaboonna ni. ¹⁰ Nnaan n mok ninbatinu ki teen yaaboona tusaa tusaa nba saa wei ki loonin ki dia n sennu.

¹¹ “ ‘Daa yi n sann ki tuun biit, kimaan min, a Yomdaano Yennu saa dat wunba yiin n sann yann yann tubira.

¹² “ ‘Ii dia foon daar na fanu, ki lii tee kasii, nan min, a Yomdaano Yennu nba wanna na. ¹³ A mok daa nanloobe ki saa jii ki tun a toona, ¹⁴ nnaan daanjanlore daar tee foon daare ki turin. Daar man, soo daa tuun toonn, laa tee fin, koo a waas, koo a daaba, koo boorganii nba koo a doo ni, koo a bonkobit. A daaba n foi nan fin na. ¹⁵ Tiat nan a din tee daabire Ijpt tin ni, nnaan min, a Yomdaano Yennu-e fata nan n yikoo, nan n pangarisuk. Li paak teen ki n yaa maa a dia foon daar man fanu.

¹⁶ “ ‘Turin a baa nan a naa baakir nan min, a Yomdaano Yennu nba senna bianjinba na, ki bont kur saa somm fanu nana, ki a saa wei bonchiann a manfoor ni, tin nba ki n teena na ni.

¹⁷ “ ‘Daa kpi nirɔ.

¹⁸ “ ‘Daa chommi.

¹⁹ “ ‘Daa jaami.

²⁰ “ ‘Daa di faak siara ki biir a loo.

21 “Daa nian a lɔɔ poo, koo ki nian a lɔɔ ŋaak, koo a lɔɔ tiŋ, koo u ŋaadaabir, koo u bonkobit, koo linba kur tee a lɔɔ yari.’

22 “Sennu nba nae ki Yennu tur i kura, yoo nba ki i din taan be Sainai jɔɔr boor na. U din be muu ni nan sanpagbouŋ nba bɔn bonchiann ni, ki pak nani nan kunkɔpaarir, ki ji ki pukin siari, ŋaan sɔbir tanpatlai ŋanlee paak ki jii turin.

*Ki jiiŋ niib na jaŋmaanii po
(Nyinu 20.18-21)*

23 “Yoo nba ki jɔɔr na kur di muu ki i gbat kunkɔr, ki li nyii bunbɔnn na sinsuuk ni, ki i booru kur saakab nan tɔɔndamm baar n boor, 24 ki yet a, ‘Ti Yomdaano Yennu fiit u yentchiɔŋ nan u yabint, ki ti gbat u kunkɔr ki li nyii muu sinsuuk ni. Ki ti la dinna daar nba na, nan Yennu fit piak nan nirɔ, ŋaan ki u be u manfoor ni. 25 Ki mɔtana, bia paake ki ti saa kpo? Li-i tee ki ti Yomdaano Yennu ŋamm pak nant, ti saa kpo nnae. Muchiɔŋ na saa dite. 26 Nisaarik ban gbat ki Yennu nba fo na be muu ni ki pak nano, nan taa gbat na, ŋaan bia be u manfoor ni-i? 27 Moses, ŋmatir ki saa gbiint linba kur ki ti Yomdaano Yennu saa yet, ki jenna ki tan wannit linba ki u yet, ki ti saa gbiint kii mɔk mɔsaku.’

28 “Ki Yennu gbat mɔmaan na, ki betin a, ‘N gbat linba kur niib na yet nawa, bi mɔk mɔnii linba kur bi yet na ni. 29 Li-i tee ki bi sii mɔk dukbooru na yoo kur, ki baakitin, ki saak n sennu kur, ŋann bont kur saa somm fanu namm nan bi waas, mɔkmɔk nan mɔkmɔk. 30 Saant ki betib ki bin ŋmat kɔɔ bi diit ni. 31 ŋaan fin

Moses, setir nna kii kpian, ki n saa wanna n sennu kur. Wantib sennu maŋ, ki bi saa sakir, tiŋ nba ki n teemm na ni.’

³² “Israel teeb, ii cheŋ fanu, ki tun linba kur ki i Yomdaano Yennu wanni. I daa yêen sennii na nan yenna. ³³ Ii wei sennu nba kur ki i Yomdaano Yennu wanni, ki i sii mək manfoor, ki bont kur saa teen fanu ki turi. Ki i bina saa pukin, tiŋ nba ki i yaa yin kar na ni.

6

Ki jiiin sennjaann na po

¹ “Sennii nae ki i Yomdaano Yennu wannin, a min jii ki tumii-i. Ii sakir, tiŋ nba ni ki i saa koo ki yent na. ² I manfoor niŋ kur, yimm nan i waas nan i yaaboona-ii baakit i Yomdaano Yennu, kii saak u sennu nba ki n teeni na, ki i saa wei bonchiann tiŋ maŋ ni. ³ Gbiintir man, Israel teeb, ki sakir, ki bont kur saa somm fanu nani, ki i sii tee digbanjaann, ki koo məkint nan tinkpiasir maŋ ni, nan bianjinba ki i Yomdaano Yennu nba tee i yeejamm yoo na senn u moosonn na.

⁴ “Israel teeb, gbiintir man: ti Yomdaano Yennu tee Yen-yenokooe. ⁵ Ii loono nan a par kur, nan a seek kur, nan a paŋ kur. ⁶ Daa tammit sennu nba ki n teeni dinna daar nba na. ⁷ A tumii a waas fanu. A ŋamm tiarir yoo nba ki a be ŋaak ni, nan yoo nba ki a somm soŋu ni, nan yoo nba ki a foi, nan yoo nba ki a tuun toona. ⁸ A lor tabinir a nii ni, ki tabin a yugbiar paak, ki lii tiana. ⁹ A soŋbir a diit tammoi paak, nan a ŋaak tammob paak.

Ki jiiin moyëtuk kpaanii po

10 “Ti Yomdaano Yennu saa turi tin nba mok digbanjaana nba mok mokint, nan doi nba ki i ki maa, nan bianjinba ki u senn masonn ki tur ti yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob na.

11 Li nei sii gbee nan bonjana nba ki i ki koone, ki bunbuna bia sii be leŋ, linba ki i ki gbiir, nan jeburkat nan tilontii nba ki i ki bur. Li-i tee ki Yennu baar nani tin maŋ ni yoo nba, i sii mok linba kur ki i loon yii di. 12 Li yoo maŋ, i daa tammit Yennu nba nyinni Ijpt tin ni, siaminba ki i din tee daaba na po. 13 A baakit a Yomdaano Yennu kii jiantir u kuuko, kii sent a masona u kuuko sann ni. 14 A daa jiantir niib nba kpia-i na yennii. 15 Li-i tee ki i jiantir yensau, Yennu wutoor saa baar i paak nan muu nae, ki saa di-i ki boonti yiama, kimaan i Yomdaano Yennu, wunba be nani na, tee funfunn Yennu-e.

16 “I daa bikii i Yomdaano Yennu, nan yaa din bikin Masa tin ni na. 17 Ii dia sennu kur nba ki i Yomdaano Yennu turi na fanu. 18 Ii tuun linba kur ki u yet a li nan ki bia took na fanu, ki bont kur saa somm fanu ki turi, ki i saa fit ki yent tinkpiasir nba Yennu senn masonn nan i yeejamm nan u saa turib na. 19 Ki i saa ber i datai nan waa senn masonn bianjinba na.

20 “Yoo baat ki i waas tan saa boi-i a, ‘Bee ki ti Yomdaano Yennu yet nan tii saak sennu na kuri?’ 21 yin betib a ‘Ti din tee daabae kpanbar Faaro yent ni, Ijpt tin ni, ki Yennu nyinnit nan u pangarisuk, 22 ki tun bakiŋ nan yaarlituk toona, nan janmaansooruk bona, Ijpt teeb nan bi kpanbar nan u tin saakab kura paak, ki ti la nan ti ninbina. 23 Ki u nyinnit Ijpt tin ni, a

wun baar nant ki tan turit tij na, nan waa senn mōsonn ki tur ti yeejamm ki yaa u saa tun na. ²⁴ Ki ti Yomdaano Yennu sennit a tii saak kii tuun sennu na kur, kii biaki baakitō. Ki ti-i tuun nna, u sii guu ti yent, ki tin mōkit. ²⁵ Li-i tee ki ti mōk mōsaku fanu Yennu sennu kur ni, u sii mōk parpeenn nant.’

7

Ki jiiin Yennu tiiij niib po (Nyinu 34.11-16)

¹ “I Yomdaano Yennu saa baar nani tij nba ki i saa kar na ni. Ki u saa ber nyinn booru bonchiann tij maŋ ni. Yaa saa na, u saa ber digbanjaana ŋanlore, binba mōk panii ki gari. Ŋamme tee Hef teeb, nan Girgas teeb, nan Amor teeb, nan Keenann teeb, nan Peris teeb, nan Hif teeb, nan Jebus teeb. ² Ki li-i tee i Yomdaano Yennu jii niib na ki kubin i nuu ni, ki i nyannib yoo nba, yin kpi bi kura. I daa lorin namm mōlor siari, koo ki timm ninbaauku. ³ I daa kōont bi bonpoi, ki i bonpoi mun bia daa kummi. ⁴ Li-i tee ki i kōont leeb, bi tan saa lebiti, ki i kan jiant Yennu, ŋaan jiant yenbis, ki Yennu saa donn wutoore ki biiri yiama. ⁵ Ŋaan yaa saa tun bianjinbae na ki turib: Ii bet bet bi maruŋ binbinta, ki yeer yeer bi jiantu tanchaakaa, ki chōō chōō bi chicherpook Asera na, ki joo bi pata muu, ⁶ kimaan i tee kasii damme ki tur i Yomdaano Yennu. Ŋōōe ganni durinya nibooru kur ni, a yii tee u niib nba be i kōō, ki gar sōō kur tingbouŋ na ni.

⁷ “Yennu ki looni ki ganni yabint paak kaa. Yimme waar gar booru kur tingboun na ni. ⁸ Njaan Yennu looni, ki bia saa gbeen u mɔsonn nba ki u senn i yeejamm na. Li paak ki u nyinni nan u paŋ, daabisin niŋ, kpanbar Faaro nuu ni, Ijpt tingboun ni. ⁹ Ii mi man nan i Yomdaano Yennu kooe tee Yennu, ki tee barmɔnii daano, ki dia u molor nan u ninbatinu ki teen binba loono motana, nan yaabooona nba saa wei tusir. ¹⁰ U ki taantir nan wun dat binba namo tuba. U saa pa soo kur u biit paaka. ¹¹ Li paak, gaat linba ki n tumii-i na, kii mok mɔsaku nan sennu nba kur ki n teeni dinna na.

Ki jün mɔsaku piisin po
(Sennu 28.1-14)

¹² “Li-i tee ki i gbiint sennu na ki sakir fanu, ŋann i Yomdaano Yennu saa tukin nan u molor, ki bia wannu u lomm nba yoo be na, nan waa senn mɔsonn tur i yeejamm na. ¹³ U sii looni, ki teen piisin i paak, ki te ki yin pot kii mok waas bonchiann. Ki u saa teen piisin i tiŋ paak, ki i sii mok jeet nan tilooona daan nan kpan nan bonkobit bonchiann. U saa turi piisin na kur, tiŋ nba ki u senn mɔsonn ki tur i yeejamm a li sii tee i yar na ni. ¹⁴ Soo kaa durinya na ni ki saa la piisingbenjir nan yimm na. Soo kaa ki sii tee joo koo poo ki tee kanmatir, koo bonkobit ni ki tee bonjiritirii. ¹⁵ Yennu saa nyinn yiarü kur i ni, ki kan ban teen Ijpt yiarbooru na i paaki, ŋaan u saa baar nann, i datai kur paak. ¹⁶ Ii boont booru kur nba ki i Yomdaano Yennu saa jiiib ki kubini. I daa tiimm ninbaauk. I daa jiantir bi tingbana, kimaan ŋamme saa turimi.

17 “I daa dukii nan niib na yabint gari, ki i kan fit beribi. 18 I daa tiimm janmaanii, tiat linba ki i Yomdaano Yennu tun ki tur kpanbar Faaro nan Ijipt teeb na. 19 Tiat man yaa la yiarkanbant nan pangarisuk nan yiikoo nan bakitnaun toona nba ki i Yomdaano Yennu tun ki nyinni. Nnae ki u bia saa tun tur binba ki i tiimm janmaanii na. 20 U saa baar nan yanputuk bi paak, ki bia boont binba kur saa chiar ki bor na. 21 Li paak, i daa tiin niib man, kimaan i Yomdaano Yennu be nani. U tee Yenjaanne, ki tee wunba ki i sii tiino ki teeno baakir. 22 Nooe sii beer binba ki i saa bi doi ni na waan waan. I daa boontirib yommi. Li-i tee ki li tun nna, nann muuk ni bonkob-susoot saa yabite ki tee dan ki turi. 23 Noo Yennu saa jii i datai ki kubin i nuu ni, ki bi sii lin turin nan yaa tan saa boontib. 24 U saa jii bi batnba ki kubini, ki i saa kpib. Ki bi sana ji kii taan tingbouŋ na ni. Ki soo kan fit goori, ki i saa kpi soo kur. 25 Ii joo bi pata muu, ki daa koont i niŋ salima nan likirii nba paa li paak na. I daa jikit ki li tee i yari. Li-i tee ki i jiir, nann li saa biiriwa, kimaan Yennu ki loon patmannu. 26 I daa jikit pata man ki koont i nei ni, nna-i kaa, li motont booru saa baa i paak nan laa be li paak bianinba nae. Ii yet ki sarik pata man, kimaan li be Yennu motont nie.

8

Ki jiin tinŋan nba ki bi saa gaar na po

1 “Sakin man fanu, sennu nba kur ki n teeni dinna na, ki i sii mok manfoor, ki saa pot bonchiann, ki koo yent tin nba ki Yennu senn

mɔsonn ki tur i yeejamm na. ² Tiat bianjinba ki i Yomdaano Yennu ηmakiti sɔnfoouk nba ki i tɔkin bina piinna nba gar, kunkoouk paak na, ki baar nan wahala ki bikini, ki loon lin fiit i para, ki wun bann yaa saa sak ki dia u sennu na koo yaa kan dia. ³ U te ki kon soori, ki bia dinni mana,* jeet nba yimm nan i yeejamm daa din ki ban dii na. U din teen nna a wun wannii nan nisaarik daa maa jeet kuukoo paak kaa, ηaan kii maa mɔbonn nba kur saa nyi ηoo Yennu mɔb ni paak. ⁴ Bina piinna na ni, ηaan i liant ki kpet, koo ki i taa faanti. ⁵ Tiat man, i Yomdaano Yennu-e ηmakitiri, ki bia daar i tuba nan bianjinba ki baa tuu dat u bik tubir na. ⁶ Li paak, ii sak i Yomdaano Yennu sennu, kii somm u sɔnu ni fanu nan janmaanii, ⁷ kimaan u kɔonti tinηanη nie, tiη nba mɔk nyuntona nan kpenii, nan mɔktona ki li puub saa baat nan kunkona nyaka ni, ⁸ tiη nba naan jeet bonchiann, ki mɔk tilontii bonchiann nan olif tiinii kpan† nan siat, ⁹ tiη nba ni ki i sii mɔk jeet ki kan ban kɔη siar, tiη nba ki li tana mɔk kut, ki li joot niηe ki i saa gbiir ki nyinn kutmɔnkpiara. ¹⁰ I tan saa di gboo, ki tur i Yomdaano Yennu niipoouk nan tinkpiasir nba ki u turi na.

Kpaanii nba jiin tintammii po

¹¹ “Ii mi man ki yin tamm i Yomdaano Yennu po. I daa yêen u sennu nba ki n teeni dinna daar na ni dianu nan waama. ¹² Yoo nba ki i mɔk jeet nba kur ki i saa di, ki bia maa ηanjanii ki koo, ¹³ ki

* **8:3** 8.3 Mana tee jeet nba ki Yennu din turib kunkoouk paak nae. † **8:8** 8.8 Olif tiinii kpan ηan, ki li daauk bia paar.

i bonkobit kur pot, ki i salima nan i məkint kur nəbir, ¹⁴ ɲaan ii mi man ki daa mək karinbaanii ki tammit i Yomdaano Yennu po, wunba nyinni Ijpt, siaminba ki i din tee daaba na. ¹⁵ Ɗooe gar i tɔonn fɔonbiiuk nba mək wai nan nanii lobii kuukoo, nan tinkoonin, siaminba ki nyun kaa, ɲaan ki u te ki nyun nyii tana ni ki turi na. ¹⁶ Kunkoouk paake ki u dinni mana, jeet nba ki i yeejamm din ki ban dii, ki baar nan bikina bonchiann a wun bikini, ki li-i tee ki i sikin i mɔɲ, u saa teen piisin i paak, ki turi bonɲana. ¹⁷ Li paak, daa ban dukii nan i tiɔɲ paɲ nan yikoo nie ki i məkiti. ¹⁸ Ɗaan ii tiar nan i Yomdaano Yennu-e teeni paɲ ki i məkiti. U tuun nna, kimaan u see fanu nan u molor nba ki u din lor nan i yeejamm na. ¹⁹ I daa tammit i Yomdaano Yennu po, koo ki jiantir yensau. N kpaani dinna nan li-i tee ki i tun nna, i saa boonte ki kpakin. ²⁰ Li-i tee ki i ki sak Yennu maɲ sennu, i saa boonte nan booru booru nba ki u saa biirib i tɔonn po na.

9

Ki jiin Israel teeb mɔyɛtuk po

¹ “Israel teeb, gbiintir man, i per Joodann məkir pootuwa, ki saa koo kar tiɲ nba ki leɲ niib yabi ki bia mək paɲ ki gari. Ki bi doi yab, ki li joona fɔk ki saa tuu sanpagbant. ² Ki niib na mɔɲ fɔk ki mək panii. Bi tee niwakitae. Ki i gbat bi yeen bi po nan soo kan fit tookibi. ³ Ɗaan mɔtana i saa la nan i ninbina nan i Yomdaano Yennu saa liit i tɔonn nan moyeruk na. U saa nyannib yoo

nba ki i saa na. Ki i saa berib ki boontib yياما, nan waa senn bianjinba na.

⁴ “I Yomdaano Yennu nba saa berib ki turi na, i daa yeen i para ni nan i toonjana paake ki Yennu kooni doo na ni, naan bi toonbiit na paake te ki noo Yennu berib ki nyinnib doo na ni. ⁵ Li ki tee i toonjana nan yaa tuun linba took paak kaa ki Yennu saa turi tin na, naan u saa ber nyinnib kimaan bi biit paak, nan waa loon ki wun gbeen u monn nba ki u sat nan ti yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob na. ⁶ Ii bann nan Yennu ki teeni tinkpiasir na i toonjana paak kaa. Aaii, i tee tubkangbatae.

⁷ “Tiat, ki daa tammit bianjinba ki i te i Yomdaano Yennu donn wutoor kunkoouk paak na. Laa nyii daar nba ki i nyii Ijpt ki tan tuu daar nba ki i baar nna na, ki i yeen Yennu mob. ⁸ Sainai jjaann na boor gbaa ki i donn u wutoor, ki u par bee, ki u yaa wun boonti. ⁹ Maa doo joor man paak maa n gaar tanpatlai nba ki Yennu sob u molor li paak ki turi na, ki n saa be leŋ yontunmuna piinna nan nyotunmuna piinna, ki ki dii ki bia ki nyuu. ¹⁰ Ki Yennu turin tanpatlai nanlee nba ki u sob nan u mon nuu, mobona nba ki u din pak turi, ki li nyii muu ni daar nba ki i taan be joor pen na. ¹¹ Barmonii, yonnu ni piinna nan nyok piinna na poor poe ki Yennu turin tanpatlai nanlee nba ki u sob u molor li paak na.

¹² “Ki Yennu betin a, ‘Fiit ki sik joor na yian, kimaan niib nba ki a nyii namm Ijpt na, bi mok tonu ki biir bi mona. Bi don yet sennu nba ki n wannib maa bii dia nawa, ki maa bi mon yenbik.’

13 “Ki Yennu bia ḡamm betin a, ‘N mi niib na nba tee tubkangbata bianjinba. 14 A daa biki a ḡoorimi. N saa biiriba, ki sɔɔ ji kan ban tiar bi po. N saa fiina, ki fii tee digbansaakar nba sii mɔk paŋ ki garib.’

15 “Ki n ḡmat sik jɔɔr na paak, ki tanpatlai ḡanlee nba ki sennu sɔb li paak na be n nuu ni, ki jɔɔr na gaar muu. 16 Ki n la nan i tun ki biir i Yomdaano Yennu-wa, ki maa naabik ninnauŋ. I nyik ḡɔɔ Yennu sennu nba ki u wannu nae yiana. 17 I numm niŋe ki n jii tanpatlai ḡanlee na ki lu, ki li but but. 18 Ki n yaan baa fabin Yennu tɔɔnn, yontunmuna piinna nan nyɔtunmuna piinna, ki ki dii, ki bia ki nyuu. N tun nna kimaan i tun biir Yennu, ki u wutoor doowa. 19 Ki janmaanii mokin nan Yennu parbiir nan wutoor nba ki u bo yaa wun boonti na, ḡaan ki u ḡamm ḡbiint ki turin. 20 Ki ḡɔɔ Yennu bia donn wutoor Aarɔnn paak ki yaa wun kpiu, li yoo na ki n bia miar Aarɔnn paak. 21 Ki n nyinn yanbɔnbont nba ki i nan nan salima ki li tee naabik ninnauŋ na, ki joor muu, ki nannir ki li tan tenn waamina ki tee nan tant na. Ki n lu tant maŋ kpenu nba puub ki nyi jɔɔr ni na.

22 “I donn i Yomdaano Yennu wutoor, yoo nba ki i be Tabera nan Masa nan Kibrof Hatafa na. 23 Ki u tumi ki i nyii Kades Banea, ki yeti a ii saa ki kɔɔ tin nba ki u teeni na ni. Ki i yêtu maan, ki ki teeno yada, ki ki sak u mɔb. 24 Maa banniwa, i tee moyêtdamme ki tur Yennu.

25 “Li paak ki n baa fabin Yennu tɔɔnn, daa piinna nan nyiok piinna, kimaan n bann nan u yaa wun boontie. 26 Ki n miaro ki yet a, ‘Yabint

Yennu, daa boontir a tiorj niibi, niib nba ki a nyinnib Ijpt nan a panchiorj nan a yiikoo nuu na. ²⁷ Tiat a daaba Abraham nan Aisak nan Jakob po, njaan daa gbiin tubkangbata nba tee tondamm nan biit damm na po. ²⁸ Nna-i kaa, Ijpt teeb saa yet nan a ki fit jii a niib ki koo namm tinj nba ki a senn masonn ki yaa a saa turib na ni. Bi saa yet nan a jii a niib ki saan namm kunkoouk paak a a saa kpibe, kimaan a ki loon bi maan. ²⁹ Li kura njaan bi tee a niibe, ki tee a faar, ki tee binba ki a nyinnib Ijpt nan a yabint paŋ.'

10

Bianjinba ki Moses namm gaar sennu na (Nyinu 34.1-10)

¹ “Ki Yennu betin a, ‘Jabit tanpatlai njanlee ki lii tee nan sinsinn yar na, ki kpa a taabii lakir ki teenir leŋ, ki baar nann joor na paak. ² Ki n saa sob tana maŋ paak mabona nba ki n daan sob sinsinn yar nba ki a yeer na paak na, ki a saa jiir ki teen lakir na ni.’

³ “Ki n jii kpek taabii ki nammir lakir, ki jabir tanpatlai njanlee ki li tee nan sinsinn yar na, ki jii doo nann joor na paak. ⁴ Ki Yennu sob tana maŋ paak mabona nba ki u daan sob sinsinn yar paak na, sennii piik nba ki u din turi, waa din pak nani muu ni, daar nba ki i din taan leeb ki be joor peŋ na. ⁵ Ki n nyii joor na paak ki sik, ki jii tanpatlai njanlee na ki koon lakir nba ki n namm na ni, nan Yennu nba wann bianjinba na. Ki li be leŋ nan dinna.”

⁶ (Ki Israel teeb soor sɔnu ki nyii bunbuna nba tee Jaakann teeb yar na boor, ki saan Mosera. Leɲe ki Aarɔnn kpo, ki bi piiu, ki u bija Eliasar set u seenu ni ki tee manntɔɔ. ⁷ Ki bi nyii leɲ ki saan Gud-goda, ki nyii Gud-goda ki saan Jot-bata, tiɲ nba mɔk nyun bonchiann na. ⁸ Jɔɔr maɲ peɲe ki Yennu bokit Liifai maaru, a bii guu mɔlor lakir na, ki bia kii tee mannteeb, kii sat piisin u sann ni. Nanne tee bi toona nan dinna. ⁹ Li paak, Liifai booru ki mɔk tiɲ faar nan boorlia nba mɔk na. Bi mɔk yaak nan bii tee Yennu mannteeb nan ɲɔɔ i Yomdaano Yennu nba sennib bianɲinba na.)

¹⁰ Ki Moses bia ɲamm yet a, “N biar jɔɔr na paak yonnu ni piinna nan nyiɔk piinna nan sinsinn na. Ki Yennu bia gbiint ki turin, ki sak nan u kan biiri, ¹¹ ki betin a, ‘Fiit, ki jii niib na ki bin saan gaar tiɲ nba ki n senn mɔsonn ki tur bi yeejamm na.’

Yennu nba loon linba

¹² “Israel teeb, gbiintir man linba ki i Yomdaano Yennu loon i boor. Ii jianto kii saak u sennu nba kur ki u teeni, kii loono, kii jiantiro nan i para kur, ¹³ kii mɔk mɔsaku nan u sennii kur nba ki n teeni dinna na, ki lin sommi. ¹⁴ Li sanpaak, nan tingbounɲ, nan linba kur be li ni tee Yennu yare. ¹⁵ Nnaan Yennu nba din loon i yeejamm bonchiann na paak ki u ganni ki gar nibooru nba kur be. Ki i bia daa tee u nigannkab. ¹⁶ Li paak, laa nyii mɔtana ki saa, ii mɔk mɔsaku nan Yennu, ɲaan daa tee tubkangbata, ¹⁷ kimaan i Yomdaano Yennu-e tee Yennu nba gar yennii kur, ki bia gar panii kura. U gbenɲ ki mɔk

panchiɔŋ ki tee bii tiino. U ki mək ningannii, u bia ki gaan fobit. ¹⁸ U te ki kpeebii nan pakɔi laat bi barmonii, ki loon boorganii nba koo nant na, ki teemm jeet nan liant. ¹⁹ Li paak ii loon boorganii na, kimaan i moŋ din tee boorganue Ijpt tin ni. ²⁰ Sakin kii jiantir i Yomdaano Yennu kuukoo, kii be fanu nana, kii sent i masona u kuukoo sann ni. ²¹ Ii dont u sann, hoce tee i Yennu. Ki i la nan i ninbina toonjaana nan jaarlituk bona nba ki u tun ki turi. ²² Yoo nba ki i yeejamm saan Ijpt na, bi din tee niib piinlore koo. Naan motana i Yomdaano Yennu te ki i nobir ki tee nan nmaabira nba be sanpaapo nae.

11

Ki jiin Yennu paŋ po

¹ “Li paak, ii loon i Yomdaano Yennu, kii saak u sennii yoo kur. ² Tiat dinna daar nba na linba ki i tumii ki jiin Yennu po, linba ki u tun ki turi na paak. Li din ki tee i waas kaa la linba ki u tun na, naan yimme din la u yabint nan u panchiɔŋ nan bakitnaun toona. ³ Ki i la linba ki u tun ki tur Ijpt kpanbar Faaro nan u niib kura. ⁴ Ki i la bianjinba Yennu boon Ijpt kunkonkonna nan bi taanii nan torit, ki dinnib nyun, Məkmun ni, yoo nba ki bi din beeri na. ⁵ Ki i mi linba ki Yennu tun ki turi kunkoouk na paaka, ki i fit lian baar nna. ⁶ I tiar linba ki u tun ki tur Datann nan Abiram, nba tee Eliab waas ki nyii Rubenn booru ni. Soɔ kur numm niŋe ki tingbouŋ bokit ki mubin namm, nan bi naateeb, nan bi nei, nan bi daaba, nan bi

bonkobit kur paak. ⁷ Barmōnii, yimme tee damm nba la bakitnaun̄ toona kur nba ki Yennu tun.

Piisin nba be tingannkar na ni

⁸ “Li paak, ii sak sennu nba kur ki n teeni dinna daar na, ki i sii mōk pan̄ ki fit poot mōkir na, ki kōō yent tin̄ nba ki n teeni na. ⁹ Ki i manfoa saa fōkit tin̄ nba ki Yennu din senn mōsonn a u saa tur i yeejamm nan bi yaaboona na, tin̄ nba ki siat nan naabiin puub na ni. ¹⁰ Tin̄ nba ki i saa kōō ki yent na ki tee nan Ijijt tin̄ nba ki i din be ki ko kpaant ki maant i bonburkara nyun na kaa. ¹¹ N̄aan tin̄ nba ki i tee siir ki saa kōō na tee tin̄ nba mōk kunkona nan baate, ki tee tin̄ nba ki saak baa, ¹² tin̄ nba ki i Yomdaano Yennu guu, ki u ninbina kpaa li paak yoo kur, laa nyii binn pinpiik ki saa tuu li joontu.

¹³ “Li paak, sakin sennu nba ki n teeni dinna na. Ii loon i Yomdaano Yennu kii jiantirō nan i para nan i sei kura. ¹⁴ Li-i tee ki i tun nna, u saa te saak n baa i tin̄ paak kpafuur ki saa tuu sakoouk, ki i saa la jeet nan tilōna daan nan kpan. ¹⁵ Ki mōot saa kpaat, ki i bonkobit n̄man, ki i sii di gboot. ¹⁶ Ii mi man, ki daa gaan kpinkpan̄nii, kii tan saa mann nyik Yennu jiantu n̄aan wei ki jiant pata. ¹⁷ Li-i tee ki i tun nna, Yennu saa donn wutoore i paak, ki soor saak, ki i tin̄ saa koor, ki bonburkara n koor, ki yin kpo yian len̄, n̄aan ki li lek tee tin̄n̄ane ki u jii ki turi.

¹⁸ “Ii tian man sennu na i para nan i dudukit ni. Lorin i nii paak, ki tabin i yugbia paak, ki lii tiani. ¹⁹ Ii tumii i waas sennii na, kii piak li po i n̄ei ni, nan sōnii ni, nan toona ni, nan i

foon yoo. ²⁰ Ii sɔbir i diit tammɔi paak nan i ɲei yaɲa paak. ²¹ Ɗanne saa te ki yimm nan i waas n wei bonchiann tiɲ nba ki i Yomdaano Yennu senn mɔsonn ki tur i yeejamm na ni. Sanpaak nba tun jɔon bianɲinba na, i mun sii tun be leɲ nnae.

²² “Li-i tee ki i saa sak ki dia sennii nba ki n teeni na kur, kii loon i Yomdaano Yennu, kii somm u sonu kur ni, kii naako, ²³ ɲann Yennu saa ber niib nba ki i baatib, ki bi yabi ki mɔk panii ki gari na, ki i saa kɔɔ ki yent bi tiɲ maɲ. ²⁴ Tiɲ nba ki i saa ɲmaa kur sii tee i yare, ki i kpaar saa nyi kunkoouk ki saa tuu Lebanonn jojaana boor, ki bia nyi Yufrates mɔkir ki saa tuu Sinsuuk ni mɔkgbenjir. ²⁵ Ki siaminba kur ki i saa tɔkin tiɲ na ni, i Yomdaano Yennu saa te ki niib na tiini janmaanii, nan waa senn mɔsonn bianɲinba na, ki sɔɔ kan fit gɔori.

²⁶ “Dinna daar nba na, ii gann piisin koo mɔtont. ²⁷ Piisin tee, li-i tee ki i sak gaar i Yomdaano Yennu sennu nba ki n teeni dinna na. ²⁸ Ki mɔtont mun tee, li-i tee ki i yɛt sennu nba na ɲaan ɲmant jiantir tingbana nba ki i ki ban jiant. ²⁹ Li-i tee ki Yennu baar nani tiɲ nba ki i saa kɔɔ kar na ni, yin mɔont piisin, Gerisim jɔor paak, ɲaan mɔont mɔtont, Ebal jɔor paak. ³⁰ Jɔot ɲanlee na be Jɔodann mɔkir yonbaa poe, ki be Keenann teeb nba kɔɔ Jɔodann baauk ni na yent ni. Jɔot maɲ jir yonbaa poe, ki kpia nan More tiinii nba tee tijakpera na, ki ki fɔk nan Gilgal doo. ³¹ I per Jɔodann mɔkir pootuwa, ki saa kɔɔ tiɲ nba ki i Yomdaano Yennu teeni na, ki kar leɲ. ³² Yoo nba ki i kar leɲ, li kpaal talas ki yii mɔk

mōsaku nan sennii nba ki n teeni dinna daar na.

12

Boyennkōō nba tee jiant boor

¹ “Sennii nba ki i sii mōk mōsaku nanne na, yoo nba ki i be tiŋ nba ki i Yomdaano Yennu nba tee i yeejamm yōō na jikit ki teeni na. Gbiintir man. ² Tiŋ nba ni ki i saa kōō kar na, ii bet bet bi tingbana jinjiantboa, li kunkona nba fōk nan kunkonlia paak, nan li tiinii nyaka. ³ Ii bet bet bi maruŋ binbinta, ki yeer yeer bi jiantu tanchaakaa, ki joo bi chicherpook Asera muu, ki bia biir bi pata nan siaminba ki bi jiantir kur, ki niib na ji daa ban ki jiantir lenji.

⁴ “I daa jiantir i Yomdaano Yennu nan bianjinba niib na jiantir bi yennii na. ⁵ I booru kur nba be yent kur po, ŋōō Yennu saa gann boyennkōō boor nba ki i sii jiantirōe. ⁶ Leŋe ki ii sii jikit i maruŋ nba ki bi sii jokitir muu, nan marunlia, nan i bona piik ni yenn, nan i piinii nba ki i senn mōsonn ki saa tur Yennu, nan i yanbōō piinii, nan i nei nan pei sinsinn matii. ⁷ Leŋe ki i sii be i Yomdaano Yennu tōōnn, wunba teen piisin i paak na, yimm nan i waas sii di ki mōk parpeenn linba kur ki i tun paak.

⁸ “Li yoo-i baar, i ji daa tuun nan yaa tuu tuun ki sōō kur jiantir waa loon bianjinba, ⁹ kimaan i daa ki kōō tiŋ nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, siaminba ki i sii be nan parpeenn. ¹⁰ Yoo nba ki i poot Jōōdann mōkir, Yennu saa te ki yin kōō ki kar tiŋ maŋ ni; u saa gōōr i datai ki i sii be laafia ni. ¹¹ Yennu saa gann boyennkōō

nba ki i sii jiantirɔe. Leɲe ki i saa baar u boor nan linba kur ki n wannɪ na: I maruɲ nba kur saa joo muu, nan marunlia, nan i bona piik ni yenn, nan i Yenpiinii, nan i piinii nba kur ki i senn mɔsonn ki saa tur Yennu. ¹² Ki i sii mɔk parpeenn u tɔonn po, yimm nan i waas nan i daaba nan Liifai teeb nba kɔɔ i doi ni na. Ii tian man nan Liifai booru kii mɔk bi tiɔɲ tiɲi. ¹³ I daa mann maruɲ siaminba kur ki i la, ¹⁴ ɲaan ii mann boyennkɔɔ boor nba ki Yennu saa gann i booru ni yeno yent ni. Leɲ kuukɔɔe ki i sii mann i maruɲ nba saa joo muu, ki bia tun linba kur ki n wannɪ na.

¹⁵ “ɲaan yaak be ki turi ki i saa fit kpi ki ɲman i bonkobit siaminba ki i be na. I saa fit kpi ki ɲman linba kur Yennu turi na. I kura, wunba tee kasii koo wunba ki tee kasii, i saa fit ɲman nan bianɲinba ki i tuu ɲman muuk ni bonkobuk na. ¹⁶ ɲaan i daa jikit bi sɔn ki li tee jeeti. Ii tuu mɔon sɔn na tiɲ ni, nan nyun na. ¹⁷ Siar kaa ki i saa mann maruɲ ki tur Yennu ɲaan bia dir i ɲei ni, laa tee i dii bɔkitu piik ni yenn, koo tilɔna daan, koo kpan, koo nei nan pei sinsinn matii, koo piinii nba ki i senn mɔsonn nan i saa tur Yennu, koo i yanbɔɔ piinii, koo piinii nba kur be. ¹⁸ Yimm nan i waas, nan i daaba, nan Liifai teeb nba kur be i doi ni n di maruɲ na, i Yomdaano Yennu tɔonn, boyennkɔɔ boor nba ki u gann na. Ki ii sii mɔk parpeenn toonn kur nba ki i tuun paak. ¹⁹ Ii yabir man ki daa tammit Liifai teeb na po, yaa saa wei tiɲ maɲ ni bianɲinba.

²⁰ “Li-i tee ki i Yomdaano Yennu tant i yent nan waa senn mɔsonn bianɲinba na, i saa fit

ɲman nant, yoo nba kur ki i loon. ²¹ Li-i tee ki boyennkoo jiantu boor na fɔk nani, ɲann i saa fit kpi nei koo pei nba Yennu turi na, ki ɲman i ɲei ni nan maa beti bianɲinba na. ²² Soɔ kur, wunba tee kasii, koo wunba ki tee kasii, saa fit ɲman nant maɲ, nan waa saa fit ɲman muuk ni bonkobuk nant bianɲinba na. ²³ Naan i daa ɲman bonkobuk nan u somi, kimaan manfoor be sɔn na nie. Ki li paak, i daa kpab manfoor nan nant ki ɲmami. ²⁴ I daa jikit sɔn na ki li tee jeeti, ɲaan ii kpaar mɔɔn tiɲ ni nan nyun na. ²⁵ Li-i tee ki i sak gaar sennu na, Yennu sii mɔk parpeenn, ki bont kur saa somm fanu nani nan i yaaboona. ²⁶ Jiin man i piinii nan mɔsona nba ki i senn ki tur Yennu na, kii saa nann boyennkoo nba tee jiant boor na. ²⁷ Leɲe ki i saa mann maruɲ, ki joor muu, Yennu maruɲ binbintir na paak, ki bia mann maruɲ nba ki i saa ɲman li nant na, ɲaan kpaar sɔn na mɔɔn, maruɲ binbintir na paak. ²⁸ Sakin man fanu linba kur ki n wanni na, ki bont kur saa somm fanu nani nan i yaaboona mɔkmɔk nan mɔkmɔk, kimaan i sii tuun linba took, nan linba sii pent i Yomdaano Yennu pare.

Kpaanii ki jiin patjiantu po

²⁹ “I Yomdaano Yennu saa biir digbana nba ki i saa lek na niib, ki yin koo yent bi tini. ³⁰ Li-i tee ki Yennu biir doi maɲ, ii mi man ki i saa tokii ki jiant bi yennii, ki bia daa fiitir ki boi a yin bann baa jiantir bi yennii bianɲinba, ki i tan saa mann ki yet a i saa tun nnae, ki li saa biiri. ³¹ I daa jiantir i Yomdaano Yennu nan baa jiantir bi yennii bianɲinba na, kimaan bi yenjiantii niɲe

ki bi tuun linba ki ṅan ki biir Yennu par. Bi fit kpi bi waas ki jokitib muu, bi maruṅ binbinta paak.

³² “Tumin linba ki n wanti na; i daa pukii siar li paaki, i bia daa nyint siar li ni.

13

¹ “Sokinii koo damiit buntitoo saa fit ki paka bakitnaunṅ koo chinṅ chinṅ maan, ² a wun kpanna ki a jiant yennii nba ki a ki ban jianti. Li-i tee maan nba ki u yet set tan gbeeni, ³ ṅaan a daa gbiin. Yennu-e jiiu a wun bikina, ki laan a loon ṅoo Yennu nan a par kurii. ⁴ Wein man Yennu kii baakitoo, ki sak kii dia u sennu, kii jiantiroo, kii waa ṅoo kuukoo. ⁵ ṅaan faa kpi damiit buntitoo, koo ninnyoon daano nba beeri a i yet Yennu, wunba nyinni Ijpt tinṅ ni, siaminba ki i din tee daaba na. Li nibooru tee nibiiuko, ki koor a wun nyinni binbenṅanṅ nba ki Yennu senni a yii be li ni na. Ii kpiu man, ki fit lian fat i moṅ binbenbiik na ni.

⁶ “Li-i tee ki a ninja gbaa, koo a bija, koo a bipoo, koo a ṅaapoo nba ki a loono fanu, koo a yonanmono korima a fan jiant tingbana nba ki fin nan a yeejamm ki ban jianti, daa saaki. ⁷ Bi yeno saa korimi kii jiant niib nba kpia-i na yennii, koo niib nba be banfoka na yennii, ⁸ ṅaan i daa te ki u kpanni, i daa gbiintir u maan, i daa tiino ninbaauk, i bia daa dok u paak, ⁹ ii kpiu. Ii tee binba saa jaaroo tann sinsinn, ki bia te ki soo kur n jaato. ¹⁰ Ii jaato tana ki kpiu, kimaan waa koor a wun turimi ki i daa jiantir i Yomdaano Yennu nba nyinni Ijpt tinṅ niṅ, siaminba ki i din tee daaba na paak. ¹¹ Ki binba tee Israel teeb

kura saa gbat linba tun, ki janmaanii sii məkib, ki sɔɔ ji kan ban tun li bonbiir booru.

¹² “Yoo nba ki i kɔɔ doi nba ki i Yomdaano Yennu teeni na ni, i saa gbat ¹³ nan niyoonsiab be i niib ni ki kpann bi doi niib, ki bi jiantir yennii nba ki i ki ban jianti. ¹⁴ Li-i tee ki i gbat maan maŋ booru, yin boi ki fiitir fanu; li-i tee barmonii nan bonbibooru maŋ tumiie, ¹⁵ yin kpi niib nba kur be doo maŋ ni, nan bi bonkobit kura. Ii biir doo maŋ, ¹⁶ ki taan niib na məkint kur doo na sinsuuk ni, ki joo doo maŋ nan linba kur be leŋ, ki lii tee maruŋ ki tur i Yomdaano Yennu. Li saa nyinte ki kpant langbent, ki ji daa ban tee doo. ¹⁷⁻¹⁸ I daa jikit siar, linba bo tee ki yin biir, ki Yennu saa lebit u wutoor ki tiniu ninbaauk. Li-i tee ki i gbiint ki sak Yennu sennu nba ki n wanti dinna na, ki tun linba ŋan, u saa tiniu ninbaauk ki te yin pot nan waa senn mɔsonn ki tur i yeejamm na.

14

Kɔɔr nba be kuun marima ni

¹ “Yimme tee i Yomdaano Yennu niib. Li-i tee ki i mɔ ki fabin kuun paak, ŋaan i daa ŋma i mɔŋ, koo ki koor i yugbia, nan nilee bba tuun bianinba na, ² kimaan yimme tee i Yomdaano Yennu niburchimm nba ki u gann, a yii tee u mɔŋ niib ki gar niib nba kur be tingbouŋ na ni.

Bonkobit nba kɔɔ nan binba ki kɔɔ (Liifai teeb 11.1-47)

³ “I daa ŋman nant nba ki Yennu nyinnir ki yaa li kɔɔ na. ⁴ I saa fit ŋman bonkobit na: nei nan pei nan buunii, ⁵ nan piarii booru booru. ⁶ I

saa fit ηman bonkobit nba ki bi taawoka bokit, ki bi bia ηman mɔot ki wukitir. ⁷ Naa daa ηman bonkobuk kur nba ki u taawoka ki bokit, ki u bia ki ηman mɔot ki wukitir. I daa ηman laagumii nan wonii nan lunlona, kimaan bi ηman mɔot wukitir ηaan mɔk taawokmuna. Ii jiiib ki bii tee kɔor ki turi. ⁸ I daa ηman doorik, kimaan u taawoka bokita ηaan ki u ki wukitir. I daa ηman nant na booru koo ki siit bi gbanankpeena. Jiin ki lii tee kɔor.

⁹ “I saa fit ηman jan booru kur nba mɔk kunkonii loka ni, nan wakii, ¹⁰ ηaan linba kur be nyun ni ηaan ki mɔk kunkonii nan wakii, i daa ηman, li tee kɔore ki turi.

¹¹ “I saa fit ηman nɔonii nba kur ki kɔɔ. ¹²⁻¹⁸ Naaan nɔonbooru nba nae ki i daa ηman, li kɔnbiat nan bi booru, nan juut nan li booru, nan ηmantakarit nan bi booru, nan kpeen-nɔonii nan bi booru, nan fiit nan bi booru, nan kinkaata nan bi booru, nan baakaa nan bi booru, nan nanjont nan bi booru, nan janbɔonlot nan bi booru.

¹⁹ “Bonbubokit nba kur yuuk tee kɔore, i daa ηman, ²⁰ ηaan i saa fit ηman bonbubokit nba ki kɔɔ.

²¹ “I daa ηman bonkpeena. Naaan binba tee boorganu i doi niη saa fit ηman, koo yin kɔi ki tur boorganu nba be digbanlia ni. Naaan yimm tee i Yomdaano Yennu yabe ki tee u niib. I daa ηaa pebik koo bubik u naa biin ni.

Ki jiiin bona piik ni yenn sennu po

²² “Nyint bona piik ni yenn linba kur ki a tun ki la binn nɔok ni, ²³ ki saan nann boyennkɔɔ

boor nba ki i Yomdaano Yennu gann a lii tee u jiantboor na. Leɲe ki i saa di u tɔɔnn po, i jeet, bona piik ni yenn, nan i tilɔɔna daan, bona piik ni yenn, nan i kpan, bona piik ni yenn, nan i nei nan pei sinsinn matii. Tumin nna, ɲanne saa te ki yin tumii bianɲinba ki i sii baakit i Yomdaano Yennu yoo kur. ²⁴ Li-i tee boyennkɔɔ nba tee jiantboor na fɔk nan i ɲei, ki i kan fit dia i bona nba ki Yennu sommi ki i la na li piik ni yenn ki saan nanni, ²⁵ ɲann ii kɔi bona piik ni yenn maɲ kur, ki jii li likirii ki saan nann boyennkɔɔ jiantboor maɲ, ²⁶ ki daa linba kur ki i loon, li naanant nan pei nant, nan tilɔɔna daan, ki di i Yomdaano Yennu tɔɔnn. Yimm nan i waas saa di kii mɔk parpeenn.

²⁷ “I daa tammit Liifai teeb nba kɔɔ i doi ni na, kimaan bi ki mɔk faar nba tee bi tiɔɲ yari. ²⁸ Bina ɲantaa joontik kur, ii baar nan i jeet nba tee piik ni yenn kur ki bekirir i doi ni. ²⁹ Jeet maɲe sii tee Liifai teeb yar, kimaan bi ki mɔk faari; ki bia sii tee boorganu nan kpeebii nan pakɔi nba kɔɔ i doi ni na yar, ki bi kur saa baar ki tan gaar linba kur ki bi loon. Tumin nna, ki i Yomdaano Yennu saa teen piisin linba kur ki i tun paak.

15

Ki jii binn nba pukin ɲanlore na po (Liifai teeb 25.1-7)

¹ “Bina ɲanlore gbennu kur, yin tuu nyik chab i pandiira kur nba dia i likirii. ² Yaa tuu saa teen bianɲinbae na: Wunba kur kpent likirii ki tur u ninja Israel niro, wun nyik ki piin pann

maŋ, ki daa gaan likirii maŋ, kimaan Yennu piin
 pann maŋ panuwa. ³ I tuu saa fit gaar linba ki
 boorganu kpent na, ŋaan i daa gaan linba ki i
 ninjamm kpent.

⁴ “I Yomdaano Yennu saa teen piisin i paak, tin
 nba ki u teeni na ni. Ki i soo tan kii tee nandaano.
⁵ Li-i tee ki i moƙ moƙaku ki bia wei linba kur ki
 n wanti dinna na fanu, ⁶ Yennu saa teen piisin
 i paak nan waa senn bianjinba na, ki i tan sii
 kpentir likirii ki teen digbana bonchiann niib,
 ŋaan i tan kan saan ki kpent soo boori. I tan
 sii dia doi bonchiann ki ŋmakitirib, ŋaan dosau
 tan kii ŋmakitiri ni.

⁷ “Li-i tee ki a ninja Israel niro be doi nba be tin
 nba ni ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na, ki
 namii, a daa moƙ jawuuk ki miino, ⁸ ŋaan te ki a
 nuu-ii yaa, ki kpentɔ linba kur ki u loon. ⁹ A daa
 yēen nan fin kpentɔ siari, ŋaan yaa pann piinu
 binn per na. I daa te ki dudukbiit maŋ koo i yur
 ni. Li-i tee ki a yēt nan fin kpentɔ, u saa fabine ki
 lin baar Yennu, ki fin koo biit ni. ¹⁰ Turin nan a
 par kur ŋaan daa moƙ jawuuk, ki Yennu saa teen
 piisin linba kur ki a tuun paak. ¹¹ Israel tesiab sii
 tun be talase, ki namii, li paak ki n beeri maa i
 daa moƙ jawuuku.

Bianjinba ki i saa dia daaba
(Nyinu 21.1-11)

¹² “Li-i tee ki a loo Israel niro, joo koo poo, koi u
 moŋ ki tura nan daabir na, wun tun a toona bina
 ŋanloob; bina ŋanlore na ni, fin ji nyiko ki wuu
 saa. ¹³ Li-i tee ki a nyiko, daa te ki u saa niipia,
¹⁴ ŋaan nyinn siar, linba kur Yennu tura na ni ki

turo, li pei nan li jeet nan li tiloona daan. ¹⁵ Ii tiar nan i din tee daabae Ijpt tinj ni, ki i Yomdaano Yennu nyinni ki n̄aai yann. Nanne teen ki n̄ teeni sennu na.

¹⁶ “Naaan a n̄aadaabir-i kii loon ki wun nyi, kimaan u loon fin nan a n̄aateeb maan, ki u benu man̄o, ¹⁷ fan jiiu ki saan nakino a n̄aak gann boor, ki fut u tubir, ki u ji sii tee a daabir nan u kuun. A bia teen a n̄aadaab-pook li bannu. ¹⁸ A daa te ki li tona nan faa saa nyik daabir yann na paaki, kimaan waa tuma toona bina n̄anloob na, n̄aan li gar faa saa jii niro ki wun tuma bina piik nan n̄anlee ki a pau bian̄inbawa. Tumin nna, ki i Yomdaano Yennu saa teen piisin linba kur ki a tuun paak.

Ki jiiin bonkobit sinsinn matii po

¹⁹ “Nyint i bonkobjara nba tee sinsinn matii, li nei koo pei koo buunii, ki lii tee i Yomdaano Yennu yar. I daa jikit nei man̄ ki tuun namm toona, koo ki pori pei na kobit. ²⁰ Binn kur, yimm nan i n̄aateeb tuu saa n̄man bonkobit man̄, Yennu toonn, siaminba tee boyennkoō jiantboor na. ²¹ Naaan li-i tee ki siar daamii bonkobit man̄i: Bi-i tee taakperii, koo ki joon, koo ki mok dan̄ bi gbanant paaki, i daa mann maruŋ ki teen i Yomdaano Yennu. ²² Ii kpi bonkobit man̄ booru i n̄ei ni ki n̄man, i kura, wunba tee kasii nan wunba ki tee kasii. Ii n̄mamir nan yaa n̄man muuk ni bonkobit bian̄inba na. ²³ Naaan i daa jikit bi son̄ ki li tee jeet ki turi, n̄aan ii tuu kpaar moon tinj ni, nan nyun na.

16

Ki jiiin yukitgar tiaru jaamm po (Nyiinu 12.1-20)

¹ “Ii baakit i Yomdaano Yennu, kii di yukitgar tiaru jaamm na, nmaarik nba ki bi yir Abib na ni; nmaarik manj dasiar nyiooko ki u din nyinni Ijipt. ² Saant man boyennkoo boor nba tee Yenjiantboor na, ki kot peeuk koo naab lenj, ki lii tee yukitgar* tiaru jaamm, ki baak i Yomdaano Yennu. ³ I daa dir nan boroboro nba nmat datinji. Ii di boroboro nba kaa datinj ki saa tuu daanjanlore, nan yaa din tun bianjinba ki nyii Ijipt nan kakisin na. Ii di boroboro na, ki li sann sii tee wahala boroboro, ki i manfoor kur ni ki i sii tian daar nba ki i nyii Ijipt, siaminba tee wahala boor na. ⁴ Soo daa dia datinj i yent ni ki saa tuu daanjanlore. Bonkobit nba ki i kprii sinsinn daar daajoouk na, ii nman nant na kur li daar nyiook.

⁵ “Ii kot yukitgar tiaru jaamm bonkobit na boyennkoo boor nba tee Yenjiantboor na. Li daa tee siar boor tinj nba ki i Yomdaano Yennu saa turi na ni, ⁶ njaan kii tee siaminba ki i Yomdaano Yennu saa gann ki li tee u binbeboor na. Lenj kooe ki i saa mann yukitgar tiaru jaamm marunj, daajoouk po, ki li tee yoo nba ki i din nyii Ijipt na. ⁷ Ii pur nant na ki nman siaminba ki i Yomdaano Yennu saa gann ki li tee jiantboor na. Ki li-i yent sanyiook ni, yin nmat kun i nei ni. ⁸ Laa jii daanjanloob, ii kpanj-ii di boroboro nba

---

* **16:2** 16.2 Yennu malaka din kprii Ijipt teeb bijakpera, naan nyik Israel yab. (Nyiinu 12.29)

ki mək datiŋi, ŋaan daa ŋanlore daar yin taan boyennkɔɔ ki jiant i Yomdaano Yennu, ki daa tuun toonn, daar maŋ ni.

Ki jiin jaanu jaamm po
(*Nyinu 34.22; Liifai teeb 23.15-21*)

⁹ “Piint yoo nba ki i piin dijaanu na ki kan bakɔi ŋanlore, ¹⁰ ki ji di dijaanu jaamm ki lin baak i Yomdaano Yennu, ki bia baar nan i yanbɔɔ piinii ki turo, nan waa teen piisin i bona kur paak bianjinba na. ¹¹ Ii mək man parpeenn Yennu boor, yimm nan i waas nan i daaba nan Liifai teeb nan boorganu nan kpeebii nan pakɔi nba be i yent ni na. Tumin nna boyennkɔɔ nba tee jiantu boor na. ¹² Ii mi man fanu ki sak sennu na, ki daa tammit nan i din tee daabae Ijpt tin ni.

Ki jiin lanbont jaamm po
(*Liifai teeb 23.33-43*)

¹³ “Li-i tee ki i boor i jeet kur, ki bia ŋmakir i daan tilɔɔna nyun ki gbenn, yin di lanbont jaamm daa ŋanlore. ¹⁴ Ii di nan i waas nan i daaba nan Liifai teeb nan boorganu nan kpeebii nan pakɔi nba be i doi ni na. ¹⁵ Baakit i Yomdaano Yennu ki di jaamm na daaŋanlore, boyennkɔɔ nba tee jiantboor na, kii mək parpeenn, kimaan Yennu teen piisin i toona nan i jaaun paaka.

¹⁶ “Jab nba be i doo ni kur saa baar ki tan jiant Yennu taar muntaa binn nɔɔk ni, siaminba tee boyennkɔɔ jiantboor na, li yukitgar tiaru jaamm, nan dijaanu jaamm, nan lanbont jaamm. Joɔ kur tuu saa baar nan piinii ¹⁷ waa fit bianjinba kur, ki

li tee i Yomdaano Yennu nba teen piisin u paak bianjinba.

Ki jiin barbuura po

¹⁸ “Gant barbuura nan saakab ki bii be doi kur ni, doi nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na. Jab maŋ-ii bu niib buut fanu. ¹⁹ Bi daa mok burkəknu koo ningannii bi buut bunu ni. Bi bia daa gaan fobit piinii, kimaan li piinboorik te ki yandamm nan niburchimm ki fit piak barmōnii, ki te ki bi piak makpeta. ²⁰ Naant ki barmōnii-ii waai yoo kur, ki yin fit koo kar tiŋ nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, ki i sii be leŋ nan i kuun.

²¹ “Li-i tee ki i maa maruŋ binbintir ki teen i Yomdaano Yennu-ie, i daa sent chicherpook Asera na ki bokintir, ²² ki bia daa chaant jiantu tanchaakaa. Li tee bonbiire ki tur i Yomdaano Yennu.

17

¹ “I daa jikit naab koo peeuk nba mok dan u gbanu paak ki mann maruŋ ki teen i Yomdaano Yennu. Li tee bonbiire ki turo.

² “Li-i tee ki i gbat nan i doi ni joo koo poo tun siar ki kpet Yennu sennu, ³ ki li tee mannu, koo ki jiantir tingbanaie, koo yenbis koo ŋmaarik koo yonnu, koo ŋmaabira, linba ki Yennu yet nan i daa tuun na, ⁴ yin boi fiitir fanu. Li-i tee monii nan li toonbiit tun Israel tiŋ ni, ⁵ ŋann yin jii daano maŋ ki nyi nana doo kpiŋ ki jaato tana ki kpiu. ⁶ Li-i tee ki siara damm teen banlee koo ki gar nna, ki pak biiro, yin kpiu, ŋaan siara daano-i tee yenokoo, i daa kpiu. ⁷ Siara damm nae saa

jaato tana sinsinn, ki niib nba biar na n wei ki jaato pukin. Nna bannue ki i saa boon toonbiit maŋ.

⁸ “Li pasiar mayenn nba sii paar ki tur doi ni buut teeb na. Li yenn nba sii tee nan faar paak, koo gbanant paak daŋ, koo nikpinu maan; li-i tee ki linba na teeni, saant boyennkɔɔ nba tee Yenjiantboor na, siaminba ki i Yomdaano Yennu gann, ⁹ ki tur mannteeb nan Liifai teeb nan barbuuro nba tuun li toonn li yoo maŋ na boor, ki ŋaan bin gbiint maan maŋ. ¹⁰ Ki bi-i tura gatu, fan tun nan baa wanna bianinba na. ¹¹ Gaat bi wannu, ki wei bi kpaanii nyik nyik. ¹² Wunba kur ki mɔk mɔsaku nan mannteeb koo barbuteeb nba tuun bi toonn, bin kpiu. Nna bannue ki i saa fit nyinn toonbiit na Israel tin ni. ¹³ Ki sɔɔ kur saa gbat li po, ki tin janmaanii, ki ji kan ban tun li booru.

Kpaanii nba jiin kpanbara po

¹⁴ “Yoo nba ki i kɔɔ kar tin nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, li yooe ki i tan saa dukin a i loon bat, nan digbanlia nba kpia-i na. ¹⁵ Li mi man nan wunba ki i saa ganno ki u tee i bat na, ŋɔɔe tee wunba ki Yennu ganno. I saa gann i tiɔŋ nirɔe. I daa gani boorganu ki u tee i bati. ¹⁶ Bat na daa mɔk taanii bonchiann ki teen u kunkɔnkɔnna, u bia daa tuun niib ki bi saa Ijpt ki saa daa taanii, kimaan Yennu yet nan u niib ji daa ban saa leŋ. ¹⁷ Bat na daa kɔɔnt poob ki pukii, kimaan li boorue saa ŋmant u yan ki u kan jiant Yennu. U bia daa pukii u likirii mɔkint koo salima mɔkinti. ¹⁸ Li-i tee ki u dii ki kar u naan kok paaki, u saa sɔb Yennu sennu nan wannu

gbouŋ nba ki Liifai mannteeb dia na ki lonn leeb na, ki lii be u boor. ¹⁹ U sii mək gbouŋ maŋ ki li kpiaw, ki u sii karin yoo kur. Nanne saa tumiio ki wun baakit Yennu, ki bia sii mək mɔsaku nan linba kur be li ni, ²⁰ ki li saa gɔɔɔ ki u kan donn u mɔŋ nan u chee u leeb Israel teeb, ki bia kii mək mɔyɛtuk nan Yennu sennu. Ki u saa fit dia doo bina bonchiann, ki u waas saa dia Israel teeb paabu nan paabu nba baat.

18

Ki jiin mannteeb tor po

¹ “Mannteeb nba tee Liifai booru na daa gaan tiŋ bokitir tor Israel teeb boor, ŋaan bi sii di Yenpiinii nan maruŋ nba jikit ki teen Yennu nae. ² Bi daa mək tiŋ faar nan boorlia nba mək na. Bi tor tee baa mək yaak ki sii tee Yennu mannteeb nae, nan ŋɔɔ Yennu nba senn mɔsonn bianjinba na.

³ “Yoo nba kur ki i mann maruŋ ki kp̄ii naab koo peeuk, li tee yin jii boouko nan yiak nan nɔɔk ni nant ki tur mannteeb na. ⁴ Njamme tuu saa gaar sinsinn jeet nba ki i jaan, nan tilɔɔna daan, nan kpan, nan sinsinn pekobit nba ki i koor. ⁵ I booru nba kur be, ŋaan Yennu nyinn Liifai teeb kɔɔe, a bii tee u mannteeb mək mək nan mək mək.

⁶ “Wunba kur tee Liifai nirɔ ki nyii Israel doo nba ni ki saan boyennkɔɔ nba tee Yenjiantu boor na, ⁷ u saa fit teen Yennu manntɔɔ, nan Liifai leeb nba mann leŋ na, ⁸ ki sii gaan jeet na deede nan mannteeb na, ŋaan u tuu saa gaar linba ki u ŋaateeb baar nann na ki yent.

Kpayakit ki jiin binba ki waa Yennu na marima po

⁹ “Li-i tee ki i baar tin nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, i daa waa niib nba be doo man nin na marinbiiti. ¹⁰ I daa jikit i waas ki man marun i binbinta paak ki jokitib muu, ki bia daa te ki i niib tokii ki di nyokii, koo ki lor niibi, ¹¹ koo ki di bandaknyoku, koo ki tee jabaabuuro, koo ninnyodaano, koo ki piak nan kpeemmi. ¹² I Yomdaano Yennu ki loon niib nba tuun bonbiir na booru. Li paak teen ki u saa ber nyinn niib man doi nba ki i saa na ni. ¹³ Yi-i waa Yennu fanu nan i par kur.”

Mosonn nba jiin Yennu sokinii baaru po

¹⁴ Ki Moses namm yet a, “Tin nba ni ki i saa koo na, leŋ niib waa ninnyodamm ki bia bu jabaat, naan i Yomdaano Yennu ki sak yin tun nna. ¹⁵ Nɔɔ Yennu saa turi sokinii, ki u sii tee nan min na, ki saa nyi i booru ni. Ii sak u mob man.

¹⁶ “Daar nba ki i din taan leeb ki be Sainai joor boor na, i din barin ki yaa i ji ki ban loon yin gbat Yennu kunkor, koo ki la u muyeruku, kimaan i din tiin janmaaniie a i saa kpo. ¹⁷ Li paak ki Yennu betin a, ‘Niib na boi linba nan poe. ¹⁸ N saa turib sokinii nba sii tee nan fin na, ki u saa nyi bi booru ni. N saa wannɔ linba ki u saa pak, ki u saa bet niib na n sennu kur. ¹⁹ U saa pak n sann nie, ki n saa dat wunba kur yet gbiintu tubir. ²⁰ Naan sokinii nba jerintir ki pak n sann ni, maan nba ki n ki wannɔ, u saa kpo nnae li paak, koo wunba kur pak yenbis nba yaa sann ni, see ki li sokinii kpo li paak.’

21 “Li ki gar yin dukin ki yaa ‘Nlee ki ti saa bann nan mōmaan na ki nyii Yennu boori?’ 22 Li-i tee ki sokinii pak Yennu sann ni, ki linba ki u pak na ki tumii, ḡann li ki tee Yennu mōmaan kaa. Sokinii maḡ pak u mōḡ yiikoo nie, i daa tiinō jaḡmaanii.

19

*Ki jiin sindant doi na po
(Nikant 35.9-34; Joosua 20.1-9)*

1 “Yoo nba ki i Yomdaano Yennu biir niib nba ki u jikit bi tinḡ ki teeni na, ki i kōō kar bi doi nan bi ḡei ni, 2-3 yin bōkit yent maḡ taar muntaa ki gann yent kur sinsuuk ni doo, ki li-i tee sōō kp̄ii lōō, u saa fit chiar bōr li doi yenn ni. 4 Li-i tee ki niro kpet kp̄ii lōō nba ki tee u dataaki, u saa fit chiar ki bōr doi nba na ni yenn ki la manfoor. 5 Ti bikin nan li-i tee jab banlee saan muuk ni a bin saa chōō daat, ki yeno saan chōōn tiik a wun lu, ki pajar na fokit ki saan lia lōō na ki u kpo, wunba chōōn na saa fit chiar ki kōō doi na yenn ninḡ, ki la manfoor. 6 Li-i bonni tee doyenkkōōie, li bo sii fōk bonchiann nan wun baar yian, ki kpeemmō na nikpiimm bo saa donn wutoore ki soorō ki kpiu yian, ḡaan ki li bo daa ki jaḡ nan wun kpo, u bo kpete ki kp̄ii lōō na, ḡaan bi bo ki kōn kaa. 7 Li paake teen ki n yaa maa ii nyinn doi ḡantaa.

8 “Li-i tee i Yomdaano Yennu yabin i yent nan waa senn mōsonn ki tur i yeejamm bianḡinba na, ki turi yent na kur nan waa yet na, 9 ḡann i bia saa gann doi ḡantaa ki pukin. Li-i tee ki i sak ki tun maa beeri sennu nba dinna na, ki loon i

Yomdaano Yennu, ki bia dia u wannu fanu, u saa jii tin na ki turi. ¹⁰ Tumin nna man, ki binba ki tee bin kpo na daa kpenn yann yanni, ki i mun daa laat nyiiruk bi kuun paak, tin nba ki Yennu jikit ki teeni na ni.

¹¹ “Naan li-i tee ki niro lor ki kpui u loo, ki chiar koo doi man ni a wun tinn u manfoori, ¹² nann u doo nin saakab n lon u boor. Bi-i lau, bin jiuu kubino joo nba ki u kpui na niib, ki bin kpiu. ¹³ Bi daa tiino ninbaauk. Nyint Israel teeb nikipooru na ni, ki bont kur saa somm fanu nani.

Ki jii yaayoo ni kpateri po

¹⁴ “I tan daa chari i leeb kpateri nba boor yaayoo niwa, tin nba i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni.

Ki jii siara dinu po

¹⁵ “Niyenokoo-i dii siara a lin soor wunba tun toonbiit kan jani, see banlee koo bantaae saa di siara, ki lin lian fit soor wunba tun toonbiit na. ¹⁶ Li-i tee ki soo loon wun biir u loo, ki dii faak siara nan u biir toonn, ¹⁷ nann bi banlee n saan boyennkoo nba tee Yenjiantboor na, ki mantee nan barbuura nba tuun toonn li yoo na n bu li buut. ¹⁸ See ki barbuura fiit maan man ni fanu. Li-i tee ki joo man dii faak siaraie ki tur u loo Israel niro, ¹⁹ u saa gaar u loo nba ki u bo dii faak siara nan u tun toonbiit na tubdatue. I-i tuun nna, nanne saa boon bonbiir i nin. ²⁰ Nanne saa te ki soo kur n gbat linba tun. Ki bi sii tiin janmaanii, ki soo ji kan ban tun li bonbibooru. ²¹ Li maan booru, i daa tiin ninbaauk. Li tubdatu

tee, fi-i nyinn a loo manfoor bin mun nyinn a yar, fi-i kpakir loo ninbinn bin mun kpakir a yar, fi-i fokit loo nyann bin mun fokit a yar, fi-i konna loo nuu bin mun konna a yar, fi-i konna loo taar bin mun konna a yar.

20

Ki jiiin tob faanu po

¹ “Li-i tee ki i nyii a yin faa i datai tob ki la bi taanii nan bi torit nan kunkonkonna yab ki garini, naan i daa tiimm janmaanii. I Yomdaano Yennu, wunba nyinni Ijpt tin nin na sii be nani. ² Ki yin fit piin konna, see ki manntoo set kunkonkonna na toonn ki betib a, ³ ‘Israel teeb, gbiintir man. Dinna daar nba na ni, i tookit tobe. I daa tiin i datai janmaanii, koo ki biris, koo ki i yan puti, ⁴ kimaan i Yomdaano Yennu saa saan nani, ki saa turi nyannu.’

⁵ “Ki kunkonkonna saakab na saa boi jab na a, ‘Soo be nna ki maa naak naan daa ki jii tur Yennu-u? Li-i tee ki soo be, li daano n nmat kun naak ni. Nna-i kaa, bi-i kpiiu tob ni, soo tan saa jii u naak na ki tur Yennu. ⁶ Soo be nna ki koo kpapaan naan daa ki la yaak ki jaani-i? Li-i tee ki soo be, li daano n nmat kun naak ni. Nna-i kaa, bi-i kpiiu tob ni, soo tan saa di u kpaab na jeet. ⁷ Soo be nna ki bo tee siir a wun koon sarkpenji-i? Li-i tee ki soo be, li daano n nmat kun naak ni. Nna-i kaa, bi-i kpiiu tob ni, soo tan saa koon u sarkpen na.’

⁸ “Ki kunkonkonna saakab bia saa namm ki boi jab na a, ‘Soo be nna, ki u yan put, ki janmaanii

moko-o? Li-i tee ki soo be, li daano n nmat kun njaak ni. Nna-i kaa, u saa nmat leeb yama.’ ⁹ Yoo nba ki kunkonkonna saakab na pak ki tur jab na ki gbenn, bin gann yudamm nba sii gorii kaann kaann.

¹⁰ “Li-i tee ki i saan a yin lek doo, ii sint tur lej niib yaak ki bin nak faauk. ¹¹ Bi-i loot bi tammoi ki nak faauku, yin soor bi kura ki bii tee i yommii, kii tuun mukir toona kii teeni. ¹² Nnaan doo nba niñ niib ki sak faauk naku, nnaan sak ki gaari konni, yin jii i kunkonkonna ki lintib. ¹³ Yoo nba ki i Yomdaano Yennu te ki i kon ki nyannibi, yin kpi joo nba kur be lej, ¹⁴ nnaan i saa fit jii poob nan waas nan bonkobit nan linba kur be doo man ni. I saa fit jii linba kur tee i datai yar. Yennu-e jiir turi. ¹⁵ Yaa saa tun bianinbae na ki tur doi nba fok nan tin nba ki i saa kar li ni na.

¹⁶ “Nnaan yi-i kon ki nyann doi nba be tin nba ni ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na, yin kpi soo kur, ¹⁷ ki boont soo kur nba be lej, nan njo Yennu nba wann na: Li Hef teeb, nan Amor teeb, nan Keenann teeb, nan Peris teeb, nan Hif teeb, nan Jebus teeb. ¹⁸ Kpimin bi kur. Nna-i kaa, bi saa tumii-i ki yin wei bi sennii nba ki nan nae, ki jiant bi tingbana, ki tun biir Yennu.

¹⁹ “Li-i tee ki i gbaa a i kon nyann doo nba, i daa choon li tilontii, li-i lekii tee ki konn na wei bianinba. Ii di man li loona, nnaan i daa choon tiinii na, tiinii na ki tee i datai kaa. ²⁰ I saa fit choo tiinii nba ki loon loona ki bir dakpeka ki diin doo na joona, kii nmaan kii do nan yaa tan saa nyann.

21

Ki jiin kuun nba dɔɔ ki sɔɔ ki mi wunba kp̄ii po

¹ “Li-i tee ki bi kp̄ii sɔɔ tin̄ nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, ki i ki mi wunba kp̄iiu, ² i saakab nan barbuura n nyi ki saan bikin kpeemmo na nba dɔɔ sian nan doi nba naak nann. ³ Ki doo nba naak nan kpeemmo na, li saakab saa gann naasar nba daa ki ban tun toonn. ⁴ Ki bi saa jii ki sik nanao kpenu nba ki koot, baauk nba ki bi daa ki ban ki koo ni, leje ki bi saa faa naasar na turu ki konn. ⁵ Liifai mannteeb na mun bia saa saan lej, kimaan njamme saa pak ki namm maan nba tee konn maan kur. I Yomdaano Yennu-e gannib a bii mann, ki bia kii sat piisin u sann ni. ⁶ Ki saakab nba kur be doo nba ni ki kpeemmo kp̄ia na, saa nit bi nii naab na paak, ⁷ njan yet a, ‘Ti ki kp̄ii nirɔ na, ti bia ki mi wunba kp̄iiu. ⁸ Yennu, nyikin chab a niib Israel teeb, binba ki a nyinnib Ijpt tin̄ ni na. Nyikin ki chabit, ki daa daar ti tuba, wunba ki biir siar na kuun paaki.’ ⁹ Yaa tun Yennu nba loon bianinba, njann u kan dat i tuba kuun na paaki.

Ki jiin poob nba ki bi saa soorib tobii ni po

¹⁰ “Li-i tee ki i Yomdaano Yennu sommi ki i kon nyann tobii ki soor yommii, ¹¹ li ki gar ki i sɔɔ n la poofan̄ nba ki u loon wun kɔɔn, ¹² wun jiiu ki kun nanao u njaak ni. Leje ki poo na saa koor u yut, ki bia diat u niinyarit, ¹³ ki bia lebit u liant. U sii be jɔɔ na njaak nie, ki daa mo fabin u nidamm po njaarik, li poor po ki jɔɔ na n lian kɔɔno.

¹⁴ Li-i tanj tee ki joo na ki loonɔie, wun nyiko ki wuu saa yann, kimaan joo na mukisoe ki kooɔo, u ji kan fit diau nan daabir na ki tan koi-o.

Ki jiin bikperik faar dinu po

¹⁵ “Li-i tee ki joo mək poob banlee, ki bi kura maro bonjai, ɲaan ki u bijakper na ki tee u poolonjir biki, ¹⁶ ki joo na dugin nan wun biit u məkint ki tur u bonjai maɲ, u daa mək ningannii ki jiin u poolonjir bik po, ki jikit u bikperik tor ki teen poolonjir biki. ¹⁷ Li loon ki wun biit u faar na ki tur bikperik na tor munlee, wu-u leki kii tee poolonjir biki. Li ɲan ki joo n bann u bikperik, ki jii linba tee bikperik yar ki turo.

Ki jiin bik nba mək mɔyɛtuk po

¹⁸ “Li-i tee ki joo mək bonjak ki u tee tubkangbatir, ki bia mək mɔyɛtuk, ki bi-i leki dat u tubir gbaa, ɲaan ki u ki saak u damm mɔb, ¹⁹ u nidamm n jiiu ki saan nano doo na saakab boor, doo na tammɔb ni, ²⁰ ki yetib a, ‘Ti bik na tee tubkangbatire, ki bia mək mɔyɛtuk, ki ki saak ti mɔbi, ki biir likirii, ki bia tee danyuuruk.’ ²¹ Ki doo na ni jab kur saa jaato tana ki kpiu. Nnae ki i saa nyinn bonbiir maɲ booru i ni. Ki wunba kur be Israel tinj ni saa gbat linba kur tun, ki sii tiin jaɲmaanii.

Ki jiin sennu booru booru po

²² “Soo-i biir, ki bi kpiiu ki tabino daauk paaki, ²³ u gbanant daa biat daauk na paak ki li yentiri. Bin piiu daar maɲ ni, kimaan gbanant na-i joon daauk paaki, li baat nan Yennu mɔtonte tinj na

paak. Piin gbanant na, ki li daa tonjit tin nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na.

22

¹ “Li-i tee ki a la a loo Israel nirɔ naab koo peeuk tiin boor, a daa nyikinɔ, sooto ki jiin turo. ² Naan li-i tee ki bondaano na koo banfokirie, koo ki a ki mi bondaano, fan sooro ki kun nano. Ki bondaano na-i tanj kpaan, fan jii turo. ³ Li-i bia kii tee bonj, koo chinchenn, koo linba kur tee a loo Israel nirɔ bont ki li bot, fan tun nna.

⁴ “Li-i tee ki a loo Israel nirɔ bonj koo naab baa tinj ni, a daa nyikinɔ. Sommito ki wun fiin bonkobuk na.

⁵ “Poob daa lia jab tiat, ki jab mun daa lia poob tiati. I Yomdaano Yennu ki loon niib nba tuun nna.

⁶ “Li-i tee ki a la noontiok ki li be tiik paak, koo ki li be tinj ni, ki noonnaauj waak jena paak, koo noonbira paaki, a daa jikin noonnaauj na. ⁷ A saa fit jii noonbira na, naan nyik noonnaauj ki wuu saa. Nanne saa te ki a wei a manfoor ni ki mokit. ⁸ Li-i tee ki a maa npaanj, teent joonjinj ki lint maaru na paak,* ki tan daa laat nyiiruk, li-i tee ki soo nyii li paak ki baa kpo.

⁹ “A daa buur siar ki nmat nan tilontii boyennkoo ni. A-i tun nna, nann a koo fin di tilontii na, koo bonbuburleer nba ki a bur lenj na.

¹⁰ “A daa kpab ki yokint bonj nan naajak a bii ko kpaabi.

---

* **22:8** 22.8 Bi nei yura paak, bi din tuu sere.

¹¹ “A daa lia liant nba ki bi ηmat pekobit nan gungunt ki luu.

¹² “Nyarin gbenta ki gaan a liant mɔgbana ηanna na paak.

Sennu ki jiiin pookɔɔnt po

¹³ “Li-i tee ki jɔɔ kɔɔn poo, ηaan ki li poor po ki u tan ki loonɔ, ¹⁴ ki ji baat nan barnaŋi nan u bo ki tee poomunn kaa ki bi kɔɔn leebi, ¹⁵ ηann bonpook na nidamm n jii dɔɔnu nba ki bi daan ter dɔɔr ki kɔɔn leeb, ki sɔn too li paak na, ki wann doo na saakab, ki lin wann nan bonpook na daan tee poomunne. ¹⁶ Bonpook na baa saa bet saakab na a, ‘N jii n bipoo ki tur jɔɔ na, ki u kɔɔnɔ, ηaan mɔtana u ji ki loonɔ, ¹⁷ ki jikit barnaŋi ki paau, ki yaa u bo ki tee poomunn kaa, yoo nba ki u kɔɔnɔ na, ηaan linba nae want nan n bipoo bo tee poomunne, gotir sɔn nba too pookɔɔnt dɔɔnu paak na.’ ¹⁸ Ki doo na ni saakab saa soor bonpook na sɔrɔ ki boo u, ¹⁹ ki bia wannɔ paatii salimpeena kobik, ki gaar likirii maŋ ki tur bonpook na baa, kimaan jɔɔ na bo yaa wun dinn Israel bonpook na fei-e. Nnaan u bia sii yɔɔ tee jɔɔ na poee, ki u kan ban nyiko yaayoo siiyoo.

²⁰ “Nnaan li-i tee ki pootuk na tee mɔnii, ki siara bia kaa nan bonpook na bo tee poomunni, ²¹ ηann bin jiiu ki nyi nana u baa ηaananyer, siaminba ki u doo ni jab saa jaatɔ tana ki kpiu, kimaan u tun fei bont Israel teeb sinsuuk niwa, ki dɔɔ nan jɔɔ, yoo nba ki u daa be u baa ηaak ki daa ki kun jab na. Nna bannue saa te ki yin boon bonbiir na booru.

22 “Li-i tee ki bi soor joo ki u doo nan u loo naapoo, yin kpi bi kura. Nna bannue saa te yin boon bonbiir na booru.

23 “Li-i tee ki bi soor joo ki u doo nan sapaamo doo nook ni, ki u tee u loo sarkpeni, 24 yin jiiib ki nyi namm doo kpiŋ ki jaatib tana ki kpib. Bonpook na saa kpo, kimaan u ki yikin ki boi sommir po, naan ki li lek tee doo niŋe, bi bo saa gbat u wuyikiniwa. Ki joo na mun saa kpo, kimaan waa doo nan soo sarkpen na. Nna bannue ki i saa boon bonbiir na booru.

25 “Li-i tee ki joo soor soo sarkpen muuk ni ki doo nano, nann yin kpi joo na kuukoŋe. 26 I daa tee bonpook na narin siari, kimaan u ki tun bonbiir nba jaŋ nan kuumi. Maan na booru tee nan joo nba saa lek u loo muuk ni ki kpiu nae. 27 Joo maŋ bib sapaamo nae muuk ni ki doo nano, wu-u leki boni yikin naan soo bo ki be len ki saa fato.

28 “Li-i tee ki bi soor joo ki u doo nan sapaamo nba ki mok soŋo, 29 li tee wun pa salimpeena piinŋmue, bianinba ki bi pa sapaamo paak, ki tur sapaamo na baa, naan ki wuu tee u naapoo, kimaan u mukisoŋe ki tan doo nano. U ji kan ban nyiko yaayoo siiyoo.

30 “Jasoo daa ban dint u baa fei ki doo nan u baa poo soo.

23

Ki jiiin binba kan fit pukin Yennu niib po

1 “Jatookir koo wunba ki bi jiar u punn kur, u kan pukin Yennu niib po.

² “Kpiabir koo yaaboona nba nyii u maaru ni, li-i lekii tee yaaboona piik ni gbaa, bi daa pukiib Yennu niib po.

³ “Amonn booru koo Moab booru nirɔ, koo bi yaaboona, li-i lekii tee yaaboona piik ni gbaa, bi daa pukiib Yennu niib po. ⁴ Bi din yêṭ bin turi jeet nan nyun, yoo nba ki i din nyii Ijipt ki paa sonu paak na, ki din jɔɔn Balam, wunba tee Beor bija, ki nyii Petor ki li be Mesopotamia tiŋ ni na, a wun mɔi mɔtont. ⁵ Njaan i Yomdaano Yennu din ki gbiint ki tur Balam njaan n̄mant mɔtont maŋ ki li teen piisin, kimaan waa looni na paak. ⁶ Nan yaa tee digbann na, i daa tuun siar ki li sommit Amonn booru nan Moab booru, koo ki te ki bi mɔkitiri.

⁷ “I daa yêen Edom teeb na; bi tee i nikpiimme. I bia daa yêen Ijipt teeb na, kimaan i ban kɔɔ bi tiŋ niŋa. ⁸ Laa nyii bi yaaboona muntaa ni, i saa fit pukin bi maaru, Yennu niib na po.

Bianinba ki jakint sii kaa tɔb kaan na ni

⁹ “Li-i tee ki i be kaan ni ki li tee tɔb yooie, i daa tuun siar ki li saa kɔɔni jakint ni. ¹⁰ Li-i tee ki i jab niŋ yeno dami damiit nyiɔk ki kpaar u jan ki mɔɔni, u be jakint niŋe na. Wun nyi nanyer ki daa be kaan na ni. ¹¹ Ki li-i tee daajoouk tan baati, wun wur nyun, ki yonnu-i tani baa, wun jen kɔɔ kaan na ni.

¹² “Ii sii mɔk boyennkɔɔ boor, kaan na nanyer po, siaminba ki i sii nyann. ¹³ I tuu sii dia daauko ki li tee bondiakar yena, ki li-i tee ki i yaa i saan nyarin, yin gbiir bootuk, ki nyann njaan jiin piin. ¹⁴ Njaant ki i kaan na ni daa mɔk jakint, kimaan

i Yomdaano Yennu be nani, ki guui, ki bia saa te yin nyann i datai. Li paak, ii te ki tob kaan na-ii be kasii, ki Yennu daa laat siara biit i ni, ki lekin u numm nani.

Ki jün sennii booru booru po

¹⁵ “Li-i tee ki daabir chyar nyii u chanbaa boor ki baar koo-a sindanti, a daa jiiito u chanbaa boori. ¹⁶ U saa fit koo doo nba ni ki u loon ki gann, naan i daa diino.

¹⁷ “Israel joo koo poo daa jikit u moŋ ki tee bonchonchonn, yenbik diiuk ni. ¹⁸ Ki likirii nba kur ki niro kpaan sonbooru man ni, i daa jikit ki baat nann i Yomdaano Yennu naak ni a yin gbeen i masona nba ki i senn na. Yennu ki loon bonchonchonsin.

¹⁹ “Li-i tee ki a kpent a loo Israel niro likirii koo jeet koo linba kuri, a daa puki nyoot li paaki.

²⁰ Li-i tee ki a kpent linba kur ki tur boorganu, a tuu saa fit pukin nyoot li paak, naan linba ki a kpent ki tur a loo Israel niro, a daa puki nyoot li paaki. Sakin sennu na, ki a Yomdaano Yennu saa teen piisin linba kur ki a tun paak, tij nba ki a saa koo kar na ni.

²¹ “Li-i tee ki a senn masonn nan a saa tur a Yomdaano Yennu piinii, a daa taantir nan turu. Yennu saa soora masonn man paaka. Fi-i kii tur, li sii tee biite ki waa-a. ²² Li-i tee ki a ki senn masonn nan Yennu, li ki tee biit ki waa-ani, ²³ Naan li-i tee ki a senn masonn a yama niŋi, li nan fan gbeen.

²⁴ “Li-i tee ki a gaar niro daan tilontii kpaab ni, a saa fit di tilona nba kur ki a loon ki jan a moŋ, naan a daa jikit kun nann. ²⁵ Li-i tee ki a gaar

nirɔ kpaab ni, a saa fit jii a nuu ki kɔnn jeet ki di, ɲaan daa jaan nan juki.

24

Ki jiin ki yêt poo ɲaan bia tan kɔɔnɔ po

¹ “Li-i tee ki jɔɔ kɔɔn poo, ki li poor po ki u numm ki gboo poo na, kimaan u la poo na binben ki man u po, ki u ji ki loonɔ, ki sɔb pooyêtuk gbouŋ ki turo, ki nyinnɔ u ɲaak ni, ² ki li-i tee poo na ɲamm kun jalɔɔ, ³ ki u mun bia tan dukin nan u ki loonɔ, ki sɔb pooyêtuk gbouŋ ki turo, ki nyinnɔ u ɲaak ni, koo li-i tee ki u sɔrɔ taar munlee na kpo, ⁴ u sinsinn jɔɔ na ji kan fit jiiu ki teenɔ u ɲaapoo, kimaan poo na mɔk jakint. Li-i tee ki u ɲamm kɔɔnɔ, li tee biite Yennu boor. I daa tuun na booru ki biir tij nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni ki li sii tee i faar na.

Ki jiin sennii booru booru po

⁵ “Li-i tee ki jɔɔ kɔɔn poopaani, bi daa jikit jɔɔ na ki saa tɔbi, koo ki te ki u tuun niib ni toonsiari. Bin nyinnɔ toona na booru ni binyennkɔɔ. Ki u sii be ɲaak ni, ki te u poo na mɔk parpeenn.”

⁶ “Li-i tee ki a kpent siar ki tur a lɔɔ, ɲaan a daa gaan u naar ki sent waa gaar linba na paaki. Nna saa te ki u ɲaateeb n kɔŋ linba ki bi saa jii teen jeet ki di ki la manfoor.

⁷ “Bi-i soor wunba ki u jan u lɔɔ Israel nirɔ, ki teenɔ yommik, koo ki kɔiɔ, bin kpi nanyukɔ maŋ. ɲanne saa te ki yin boon bonbiir na booru i sinsuuk ni.

⁸ “Ii mi man, li-i tee ki gbanant paak yiaryoonn soor sɔɔ, yin sak ki tun nan bianjinba ki Liifai

mannteeb saa wannii na. Wein man sennii nba ki n jii turib na. ⁹ Tiat man linba ki i Yomdaano Yennu din tun ki tur Miriam, yoo nba ki i din nyii Ijpt ki baat na.

¹⁰ “Li-i tee ki a kpent siar ki tur a loo, naan a daa koo u naak ni ki gaan u chinchenn ki sent li paaki. ¹¹ Setir nanyer po ki naan wun nyi nann, u tiog. ¹² Wu-u tee nandaanoie, a daa bekii u chinchenn ki li baat nyioku. ¹³ A tuu jiin turoo daajoouk kur ki wun door ki pin, ki u sii mok parpeenn nana, ki Yennu par mun sii mei a paak.

¹⁴ “A daa nmab daabir nba tee nandaano nan fara daano, waa tee a loo Israel niro, koo boorganu nba koo i doi yenn ni. ¹⁵ Daar n tuu daar, pamoo u daar toonn paaka ki yonnu n baa. U loon likirii mane ki gaa li paak. Li-i tee ki a ki pau, u saa fabine tur Yennu, ki a sii be biit ni.

¹⁶ “I daa kpi bibaanba bi waas toonbiit paaki, ki bia daa kpi waas, bi baanba toonbiit paaki; naan soo kura saa kpo u moog toonbiit paake.

¹⁷ “I daa nmab boorganu nan kpeebii bi monii ni. Li-i tee pakook kpent siar a boori, a daa gaan u chinchenn ki sent li paaki. ¹⁸ Ii tiar man nan i din tee daabae Ijpt tin ni, ki i Yomdaano Yennu fati ki naai yann. Li paak ki n turi sennu na.

¹⁹ “Li-i tee ki i jaan i jeet, ki loot yenn nba, i ji daa nmata lei; nyikin ki boorganii nan kpeebii nan pakoi n leer. Nanne saa te ki Yennu n teen piisin linba kur ki i tuun paak. ²⁰ Li-i tee ki i poor kpan tiloona naan loot yenn nba, i ji daa nmata lei linba biar na; nyikin ki boorganii nan kpeebii nan pakoi n poor. ²¹ Li-i tee ki i poor daan tiloona yomm, i ji daa nmata li tiinii nyaka ki lei linba biar

na; nyikin ki boorganu nan kpeebii nan pakɔi n pɔɔr. ²² I daa ban tammit nan i din tee daabae Ijpt tinj ni. Li paake ki n turi sennu na.

25

¹ “Li-i tee ki Israel niib banlee mɔk maan nan leeb, ki saan buut, ki yeno bu ki dii monii, ki loo na bu ki baa, ² ki wunba baa na tubdatu-i tee bootie, barbuuro na n te ki wun door kii faab tinj ni, njaan ki bin boou. Kpaasir kann bianjinba ki u saa gaar na saa nyi toonbiit booru nba ki u tume. ³ I saa fit boou nan kpaasir piinna na, njaan li daa gaar nna, kimaan li-i tee ki li gar nna, i saa dinno fei niib na ninja.

⁴ “Daa bobint naajak mɔb, yoo nba ki u boo dii.*

Ki jiin kpeemmɔ ninja toona po

⁵ “Li-i tee ki ninjamm banlee lakin koo, ki yeno kpo njaan ki mɔk bonjak, u pakook daa nyi nanyer ki kun joo. U soro ninja nae saa faaro ki wuu tee u poo. ⁶ Bi bija sinsinn nba ki bi saa mar na sii see kpeemmɔ na sann nie, njaanne kan te ki kpeemmɔ na sann n bot Israel maaru ni. ⁷ Njaan li-i tee ki kpeemmɔ na ninja ki loon wun faar u ninja pakooki, pakook na n saan doo na saakab toonn, ki saa yet a, ‘N soro ninja yet wun tun linba kpaau talasa; u ki sak nan u ninja-ii mɔk tennin Israel booru ni.’ ⁸ Ki doo na saakab saa tikiro ki pak nano. Wu bia kii yet ki ki faaro, ⁹ njann u ninja pakook na n saan ki pit joo na taasaauk, saakab na numm ni, njaan

* 25:4 25.4 Bi booru ni, nei-i boo dii.

bia sat mōsant u numm po, ki yet a, ‘Linba nae saa tun ki tur daano nba yēt wun te ki u ninjii mōk tennin.’ ¹⁰ Ki sōo kur sii mi u ḡaateeb Israel booru ni nan ‘Jōo nba ki bi pit u taasaauk na ḡaateebe na.’

Sennii nba pukin

¹¹ “Li-i tee ki jab banlee kōn, ki yeno poo loon wun taan u sōro po, ki ji soor jalōo na kalana, ¹² i daa tiino ninbaauku, ii pot poo na nuu.

¹³⁻¹⁴ “I daa ḡmab leeb ki bikii linba yab ki li tee i yara, ḡaan teemm linba waari. ¹⁵ Ii janit barmōnii bikinu, ḡanne saa te ki yin wei, tiḡ nba ki Yennu jikit ki teeni na ni. ¹⁶ Yennu ki loon damm nba ḡmaab.

Sennu nba jiin Amalek teeb kpinu po

¹⁷ “Tiat man linba ki Amalek teeb din tumi, yaa din nyii Ijpt ki baat na. ¹⁸ Bi din ki mōk yentinu, ki din leki yoo nba ki i bak ki chōka na, ki kp̄ii binba din biar poor na kur. ¹⁹ Li paak, yoo nba ki i Yomdaano Yennu turi tiḡ na, ki te ki i nyann i datai nba kur kōo ki kp̄ia nani na, yin kpi Amalek teeb kur, ki sōo ji daa ban tian bi po. I daa tammit linba na.

26

Ki jiin jeet jaanu piinii po

¹ “Yoo nba ki i tan kōo ki kar tiḡ nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, ² sōo kur saa jii sinsinn jeet nba ki u jaan na ki teen kpanchibuk ni, ki saan nann siaminba tee boyennkōo Yenjiantboor na, ³ ki saan nann

manntoo nba be toonn ni li yoo na boor, ki yet a, ‘Mamomm, n ji la dinna nan n koo tij nba ki n Yomdaano Yennu din senn masonn ki tur ti yeejamm nan u saa turit na niwa.’

⁴ “Ki manntoo na saa gaar jeet nan kpanchibuk na u boor; ki jii toon Yennu maruj binbintir na toonn po. ⁵ Ki Yennu toonn poe ki joo na saa yet mabona na a, ‘N yeeja din tee Aram bonsunsommuko, ki din jii u naateeb ki saan namm Ijpt tij ni, ki saa koo lej. Bi din ki yab yoo nba ki bi din saan na, naan ti ji yabita ki bia tee digbanjaanne. ⁶ Ki Ijpt teeb ji mukisit bonchiann, ki ti tuun nan daaba na ki teemm. ⁷ Ki ti bui fabin ki tur ti Yomdaano Yennu, wunba tee ti yeejamm yoo na. Ki u gbiint ki turit, ki la ti daamii nan ti ninbaauk. ⁸ Ki u yabint pan nan u yikoo nige ki u nyinnit Ijpt tij ni, ki tun bakitnauj nan jaarlituk nan janmaansooruk toona, ⁹ ki baar nant nna, ki tan turit tinkpiasir na. ¹⁰ Li paak ki n ji baar nan n sinsinn jeet nba ki n jaan, maa n tur Yennu, ki li tee linba ki n nyii nann tij nba ki u turin na ni.’

“Ki u saa jii ki sennir Yennu toonn, naan jianto lej. ¹¹ Ii mok parpeenn nan bonjana nba ki a Yomdaano Yennu jii tur fin nan a waas na. Naant ki yimm nan Liifai teeb nan boorganii nba koo nani na n taan kii mok parpeenn.

¹² “Bina nantaa kur, ii tuu nyinn jeet bokitu piik ni yennkoo, ki tur Liifai teeb nan boorganii nan kpeebii nan pakoi. Ki li saa te ki jeet-ii be doi kur ni, ki bi kur sii di ki gboot. Li-i tee ki i tun nna ki gbenni, ¹³ yin bet Yennu a, ‘Jeet nba tee a yar na; n ki tenn siar n nuu ni. N jii li kur ki tur

Liifai teeb nan boorganii nan kpeebii nan pakɔi, nan faa wannin bianjinba a n tun nae. N ki yêṭ ki bia ki tamm a sennii na yenn, ki jiin n bona piik ni yennkɔɔ na po. ¹⁴ N ki dii li yenn, yoo nba ki n fabin kuun fabinii na, n ki nyii nan li siar n ŋaak ni yoo nba ki n ki be kasii na, ki n bia ki jii li siar ki tur piinii a lii teen kpeemmi. Yennu, n sak a mɔba; n tun linba kur ki a yaa man tun ki jiin bona piik ni yenn po nawa. ¹⁵ I be yendɔun ni, siaminba tee a kasii boor na, ŋaan got a niib Israel teeb ki teen piisin bi paak. Bia teent piisin tinkpiasir na paak, linba ki a jii turit na, nan bianjinba ki a senn mɔsonn ki tur ti yeejamm na.’

Ki jiin Yennu tiɔŋ niib po

¹⁶ “Dinna daar nba na ni, i Yomdaano Yennu beeri a yii mɔk mɔsaku nanao nan u sennii kurawa; li paak, sakin man nan i para kur nan barmɔnii. ¹⁷ I sak dinna daar na niwa nan Yennu-e tee i Yomdaano, ki i sii mɔk mɔsaku nanao, nan u sennii kur, ki bia saa tun linba kur ki u wanni. ¹⁸ Yennu gaari dinna nan i tee u tiɔŋ niibe, nan bianjinba ki u senn mɔsonn, ki yeti a yii saak u sennii kur na. ¹⁹ U saa te ki yin teen digbanjaann ki gar binba kur ki u namm. Ki i saa tur u sann dontir nan baakir, kii tee u tiɔŋ niib nan waa senn na.”

27

Ki jiin Yennu sennu nba sob tana paak na po

¹ Tɔn, ki Moses nan Israel saakab pak tur niib na, ki yet a, “Sakin man sennii nba kur ki n teeni dinna na. ² Daar nba ki i tan saa poot

Joodann mōkir ki koo tij nba ki i Yomdaano Yennu teeni na, yin chaan tangbenja, ki taanir tintaauk, ³ ki sob Yennu sennu nan wannu na kur li paak. Yoo nba ki i tan koo tinkpiasir nba ki i yeejamm Yomdaano Yennu maŋ senn mōsonn ki turi na ni, ⁴ ki ji be Joodann mōkir yakleer po na, yin chaan tana maŋ Ebal joor paak nan maa wanti dinna na, ki bia taanir, ⁵ ki maa maruŋ binbintir leŋ nan tana, ki tur i Yomdaano Yennu, ŋaan daa jikit kut ki yakitir tana maŋ. ⁶ I daa jikit tanjabirkara ki maa maruŋ binbintir ki teen i Yomdaano Yennu. Ii sii jikit i maruŋ nba jokit muu nae, ki jokit binbintir na paak. ⁷ Leŋe ki i saa mann i maruŋ ki bia di i weinanleeb piinii, kii mōk parpeenn i Yomdaano Yennu tōonn. ⁸ Ii sob Yennu sennu mōbona, tana nba ki i taanir tintaauk na paak fanu.” ⁹ Ki Moses nan Liifai mannteeb pak ki tur Israel teeb kur a, “Israel teeb, ŋminin soon nna, ŋaan gbiint ki turit. Dinna daar nba na, i ji tee i Yomdaano Yennu niibe, ¹⁰ li paak, ii sak u mōb man, ki dia u sennu kur nba ki ti teeni dinna na.”

Ki jiin mōtont nba be mōyētuk damm paak po

¹¹ Ki Moses yet Israel teeb a, ¹² “Yoo nba ki i poot Joodann mōkir, booru nba na n set Gerisim joor paak, yoo nba ki bi sat piisin ki want niib na: Namme tee Simeonn booru, nan Liifai booru, nan Juda booru, nan Isakar booru, nan Joosef booru, nan Benjamins booru. ¹³ Ki booru nba na n mun set Ebal joor paak, yoo nba ki bi sat mōtont ki want niib na: Namme tee Rubenn booru, nan Gaad booru, nan Aser booru, nan

Sebulunn booru, nan Dann booru, nan Naftali booru. ¹⁴ Liifai teeb n pak mōmaan na nan kunkopaarir a:

¹⁵ “Yennu mōtont-ii be daano nba jii tann, koo daauk, koo kut ki nan patir ki bōri jiantir paak; Yennu ki loon patmannu.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

¹⁶ “Yennu mōtont-ii be daano nba ki baakit u baa nan u naa paak.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

¹⁷ “Yennu mōtont-ii be daano nba chat u loo kpaterik paak.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

¹⁸ “Yennu mōtont-ii be daano nba ηmant jooη songanu paak.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

¹⁹ “Yennu mōtont-ii be daano nba ηmab boorganii, koo kpeebii, koo pakoi, bi monii ni paak.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

²⁰ “Yennu mōtont-ii be daano nba dinn u baa fei ki doo nan u baa ηaapoo paak.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

²¹ “Yennu mōtont-ii be daano nba doo nan bonkobuk paak.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

²² “Yennu mōtont-ii be daano nba doo nan u baa bik, koo u naa bik paak.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

²³ “Yennu mōtont-ii be daano nba doo nan u diamm paak.’

“Ki niib na kur saa jiiin a, ‘Lii tee nna.’

24 “Yennu mɔtont-ii be daano nba bɔr ki kp̄ii u loo paak.’

“Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’

25 “Yennu mɔtont-ii be daano nba sak ki gaar likirii ŋaan saa kpi wunba ki biir siar paak.’

“Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’

26 “Yennu mɔtont-ii be daano nba ki mɔk mɔsaku nan Yennu sennii nan wannu kur paak.’

“Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’

28

Piisin nba be mɔsaku ni

(Liifai teeb 26.3-13; Sennu 7.12-24)

1 “Li-i tee ki i mɔk mɔsaku nan i Yomdaano Yennu fanu, ki dia sennii nba kur ki n teeni dinna na, u saa te ki yin teen digbanjaann ki gar soo kur tij na paak. 2 Ii mɔk mɔsaku nan i Yomdaano Yennu, ki piisin na kur sii tee i yar.

3 “Yennu saa teen piisin i doi nan i kpaant paak.

4 “Yennu saa teen piisin i paak, ki i sii mɔk waas nan jeet nan bonkobit bonchiann.

5 “Yennu saa teen piisin i bonbuburit nan jeet nba kur ki i di paak.

6 “Yennu saa teen piisin linba kur ki i tun paak.

7 “Yennu saa kɔn nyann i datai, li-i tee ki bi leki. Ki bi saa nyi lokyennkoo poe ki leki, ŋaan tan saa chiar loka kur po.

8 “I Yomdaano Yennu saa teen piisin i toona paak, ki gbeen i naapaat nan jeet. U saa teen piisin i paak, tij nba ki u teeni na ni.

9 “Li-i tee ki i mɔk mɔsaku nan i Yomdaano Yennu, ki tun linba kur ki u wannu, u saa teeni u tijŋ niib, nan waa senn mɔsonn bianjinba

na. ¹⁰ Ki niib kur tingboun na ni saa bann nan Yennu-e ganni a yii tee u tion niib, ki bi sii tiini janmaanii. ¹¹ Yennu saa turi waas nan bonkobit bonchiann, nan jeburuṅ, tin nba ki u senn mōsonn tur i yeejamm nan u saa turi na ni. ¹² U sii teeni saak siok kur, ki lin nyi u sanpagbounkpiasir nba mōk nyun na ni, ki teen piisin i toona kur paak. Ki i saa fit kpent jeet ki tur digbana bonchiann. N̄aan yimm kii loon siar sō boori. ¹³ I Yomdaano Yennu saa te ki yii tee yudamm digbana bonchiann ni, n̄aan i kii tee binba waa leeb poor kaa, i sii mōkitire yoo kur, i kii koṅit siar, li-i tee ki i mōk mōsaku fanu nan u sennii nba ki n teeni dinna na. ¹⁴ N̄aan i daa yēen sennu maṅ, koo ki jiantir ki bia baakit yensau.

*Ki j̄in tubdatu nba be m̄oyētuk ni
(Liifai teeb 26.14-46)*

¹⁵ “N̄aan li-i tee ki i ki mōk mōsaku nan i Yomdaano Yennu fanu, ki ki dia u sennu nan u wannu kur nba ki n teeni dinna na, bonbiir nba na kur saa baariwa.

¹⁶ “Yennu saa sat mōtont i doi nan i kpaant paak.

¹⁷ “Yennu saa sat mōtont i bonbuburit nan li jeet nba kur ki i jikit ki di paak.

¹⁸ “Yennu saa sat mōtont i paak, ki turi waas waaminna, ki jeet kan nan fanu, ki i bonkobit kii yabi.

¹⁹ “Yennu saa sat mōtont linba kur ki i tuun paak.

²⁰ “Li-i tee ki i tuun bonbiir n̄aan yēt Yennu sennu, u saa baar nan parbiir i paak, nan

kpikpiruk nan daamuk linba ki i tuun kur ni tee-e nan i kur nba tan saa boont. ²¹ U saa tun yiarbooru booru i paak, ki li saa soor i kur; ki soo tan kan tenn ki koo tin nba ki u jikit ki teeni na ni. ²² Yennu saa beri nan yiarkanbant nan gbanantouŋ nan mɔra. U saa turi yonkoonin nan wɔruk ki lin biir i bonbuburit. Bonbiir na booru sii be nani halii nan yaa tan saa kpo. ²³ Saak kan ban baa, ki i tinj saa koor wakıt nan kut na. ²⁴ Saak nba bo saa baa na, ŋaan Yennu saa tun tangbiruŋo, ki li sii baa i paak, halii nan yaa tan saa boont.

²⁵ “Yennu saa tur i datai paŋ ki bin nyanni. Ki i saa nyi lokyennkoo poe ki lekib, ŋaan tan saa chiar loka kur po. Ki tingbouŋ na niib kur tan sii mi i po, ki i tee janmaankooŋtuk ki turib. ²⁶ Ki li-tee ki i kpo, noonii nan muuk ni bonkobite tan saa di i gbanant, ki soo kii be ki beribi. ²⁷ Yennu tan saa te ki mɔra n baa i paak nan waa din te ki li baa Ijıpt teeb paak bianjinba na. Tana nan fiat saa soor i gbanant kur po ki i kpai, ki li sii kaa tebuk. ²⁸ Yennu saa te ki i yura n labir, u saa te yin jooŋ, ki bia ŋmat i dudukıt. ²⁹ Ki i sii lin turin yonnu ni nan jooŋ nba tuu turin bianjinba na. Ki i saa lon i sonu ki koŋ. Ki i kan mokit toona nba kur ki i tuun ni. Ki i datai kpan sii diini ki bia fiari. Ki soo kii be ki sommitini.

³⁰ “Ki a sii mok sarkpen, ŋaan sooe tan saa kooŋo; ki i saa maa ŋei, ŋaan kan koo li ni. Ki i saa bur tilontii ŋaan tan kan di li loona. ³¹ I numm niŋe ki bi tan saa kot i bonkobit, ŋaan i kan ŋman bi nanti. Ki bi saa dat i bonii ki yaat namm, ŋaan ki i gorii, ki bi bia kan jen namm ki

turi ni. Ki i datai saa gaar i pei, ɲaan soo kii be ki sommini. ³² Ki bi saa jii i bonjai nan bonpoi ki tur boorganu, ki bin teemm bi yommii, ɲaan ki i gorii. Ki i tuu sii gorii daa kur, i waas jenu po, ki i nunii n tan koor, ɲaan i kan labi. ³³ Tingaɲ niibe tan saa di i jeet kur nba ki i koo nan ninbinmɔnii na, i kan gaar siari see mukisuk nyoo nyoo. ³⁴ I nabsuk saa te ki i yura n labr. ³⁵ Yennu saa te ki mɔra n gbar gbar i taa, li bia saa soor i yura ki saa sikin taapant, ki li sii ton bonchiann, ɲaan i kan la li tebuku.

³⁶ “Yennu saa jii yimm nan i kpanbar ki yaat saan nani tingaɲ ni, siaminba ki yimm koo i yeejamm ki ban koo. Leɲe ki i saa sii jiantir yennii nba ki bi jii daat nan tana ki namir na. ³⁷ Tiɲ nba ki Yennu saa yati ki saan nani na, li saa bakit leɲ niib nan linba tumi na. Ki bi saa sariki, ki bia dinni butinn.

³⁸ “I tuu saa bur bonboorii saama, ɲaan tan saa jaan jeet waaminnae, kimaan naasuut tuu saa ɲman ki kokii i bonbuburita. ³⁹ I tuu saa wuu daan tilontii, ki bia gotib fanu ki bin teen tiinii, ɲaan i kan pɔɔr li loona ki mɔɔ, koo ki nyu li daami, kimaan dundura saa mɔɔ li nyakawa. ⁴⁰ Kpan tiinii sii be-e i tiɲ kur po, ɲaan i kan la li kpami, kimaan li loona saa siir bonporbiite. ⁴¹ Ki i sii mɔk bonjai nan bonpoi, ɲaan bi kii tee i yabi, datai sii sobe ki teeb yommii. ⁴² Bonɲminɲmabite sii ɲman i tiinii nan bonbuburit kur.

⁴³ “Boorganii nba koo i tiɲ ni na sii laat yiikoee ki gaari, ɲaan ki i yar warii yoo kur. ⁴⁴ Ki bi sii mɔk likirii ki kpentir teeni, ɲaan ki yimm kii

mək siar ki kpentir ki teemmi. Ki li joontu bi tan sii diai, ki i baakitib.

⁴⁵ “Mətont na kur tan saa baar i paake tee-e nan yaa tan saa boont, kimaan i ki sak ki gaar i Yomdaano Yennu sennii nba ki u turi na. ⁴⁶ Ki li tan sii tee Yennu buut tubdatu nyinn ki tur yimm nan i yaabooona məkmək nan məkmək. ⁴⁷ Yennu teen piisin i bont kur paak, ŋaan i ki jianto nan parpeenn nan i para kuri. ⁴⁸ Li paak, i saa tun tur i datai nba ki Yennu jikiti ki teemm nae. Ki i saa kəŋ bont kur; kon saa soori, ki nyunnyukuru sii məki, ki i bia saa somm yann ki kan yoo siari. Yennu saa te ki bi diini nan yaa tan saa boont. ⁴⁹ Yennu saa nyi nan nisiab banfokira, niib nba ki i ki mi bi maami, ki bi saa lan i paak nan kənbakper na. ⁵⁰ Ki bi baka kii be sɔɔ po, bi kii mək ninbatinu nan sɔɔ, laa tee bik koo nikperi. ⁵¹ Ki bi saa ŋman i bonkobit nan i bonbuburit, ki i saa kpo kon. Ki bi kan tenn i jeet koo tilɔna daan koo kpan koo nei koo pei, ki i saa kpo. ⁵² Bi saa lek doi kur, tiŋ nba ki Yennu jikit ki teeni na ni, ki i joonjaana nba linti, ki i maa bi paak na saa baa tiŋ ni.

⁵³ “Li-i tee ki i datai kɔɔ liak i doi, kon saa baa i paak bonbiir, ki i poŋ ji tan sii ŋman waas nba ki i Yomdaano Yennu turi nae. ⁵⁴⁻⁵⁵ Ki jaburchimo nba nyii məkita ŋaak ni gbaa tan saa ŋman u tiŋ bik, sakir nba ni ki fara maŋ tan saa baar na, kimaan u ji ki mək jesiat. U tan kan sak ki ŋmit u bisiak nant ki tur u ninja, koo u poolonjir, koo waas nba biar, ki bin ŋmami. ⁵⁶⁻⁵⁷ Ki pooburchimo nba nyii məkita ŋaak ni gbaa, ki tuu mək bonchiann, ki ki saak wun

somm ki saan siar, mun bia tan saa tun nnae, yoo nba ki datai na tan saa liak doo na. U tan saa ŋakit jeet paak, ki tan saa bɔr ki ŋman u sanpantik nan bar. U tan kan biit ki tur u sɔrɔ nba ki u loonɔ na, koo u waas nba biar na siari.

⁵⁸ “Li-i tee ki i ki wei Yennu sennu nba sɔb gbouŋ na niŋ fanu, ki bia ki baakit i Yomdaanɔ Yennu bakitnaun sanjaann na, ⁵⁹ u saa tur yimm nan i yaaboona yiarii nba kaa tebuk, nan yiarlɔɔrkar nba ki i kan fit teb. ⁶⁰ U saa te yiarkanbant nba ki i bo tiinir Ijpt na ki lin soori, ki i kan la laafia. ⁶¹ U saa turi yiarlɔɔrkara, nan yiarbooru nba kur be, ŋaan ki li sana ki taa Yennu sennu nan wannu gbouŋ na ni, ki lin boonti. ⁶² Yi-i lekii pɔt ki tee nan ŋmaabira na, ŋaan i waaminnae tan saa tenn, kimaan i ki mɔk mɔsaku nan i Yomdaanɔ Yennu. ⁶³ Nan laa maŋ Yennu ki u te ki i mɔkit ki bia pɔt na, ŋaan li bia saa maŋɔ nnae ki u saa te yin boont. Ki u saa ŋabiri tiŋ nba ki i kɔɔ a yin kar na ni.

⁶⁴ “Yennu saa yati digbana kur po, tingbouŋ na paak, ki leŋe ki i saa sii jiantir yennii nba ki bi jii daat nan tana ki nan, yennii nba ki yimm koo i yeejamm ki ban jiantir. ⁶⁵ Ki i kan ban la parmaasir siar boor, ki bia kan ban la tiŋ nba sii tee i yari. Ki Yennu saa te ki i yura n gbee nan dudukit, ki i sii be parbiir ni, ki bia kii mɔk dindanni. ⁶⁶ Ki i manfoor sii laŋ, ki i be nan janmaanii yonnu nan nyiɔk kur. Ki i sii yɔɔ mɔk jijeet kuun po. ⁶⁷ Ki i yan paak sii put linba kur ki i laat; ki li-i yent sanyiɔk ni, i tuu sii sunman daajoouk baara; ki daajoouk mun biak, ki i sunman ki li yenta. ⁶⁸ Yennu saa

kooni n̄aringbeṅa ni ki yin n̄mat Ijipt. Naan ki li tee s̄onu nba ki Yennu din yet nan i bo kan ban somme. Leṅe ki i saa yabir a yin koi i m̄oṅ ki tur i datai, a bin daa-i ki i sii tee bi daaba, ṅaan bi s̄oṅ kan daa-ini.”

29

Ki j̄iin Yennu m̄olor nan Israel teeb, Moab tiṅ ni po

¹ M̄obona nba nae tee m̄olor nba ki Yennu tur Moses a wun wann Israel teeb, Moab tiṅ ni; linba na kur pukin m̄olor nba ki Yennu din turib, yoo nba ki bi be Sainai j̄oṅ boor na.

² Ki Moses ȳiin Israel teeb kura, ki yetib a, “I m̄oṅ la nan i ninbina, linba ki Yennu tun ki tur Ijipt kpanbar nan u saakab nan u tingboun̄ kur. ³ I la yiarbiiuk nan yaarlituk toona nba ki Yennu tun nawa. ⁴ Naan nan dinna Yennu ki te ki i bann fanu linba tuun na paak. ⁵ Li j̄ii bina piinnae ki Yennu somm nani kunkoouk paak, ṅaan ki i chinchena nan i taasaat ki chati. ⁶ I ki la boroboro ki ṅman, ki bia ki nyuu daan koo dapaarimi, ṅaan Yennu-e teeni linba kur ki i loon. U tun nna a yin bann nan ṅoṅe tee i Yennu. ⁷ Taa tan baar nna, ki bat Sihonn, wunba tee Hesbonn bat, nan bat Og, wunba mun tee Basann bat na fiir ki tookit ki k̄on nant. Naan ki ti k̄on nyannib, ⁸ ki fat bi tini ki biit ki tur Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru b̄okir. ⁹ Ii m̄ok m̄osaku fanu nan m̄obona nba be m̄olor na ni, ṅanne saa te ki yin la nyannu, linba kur ki i tuun ni.

10 “Dinna daar nba na, i kura see i Yomdaano Yennu toonne: I toondamm, nan i saakab, nan i jab, 11 nan i poob, nan i waas, nan boorganii nba kur be nani ki choon daat ki bia lu nyun ki teeni. 12 I be nna dinna na, a yin koo molor nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni, a yin gaarir ki sakir fanu na nie. 13 Nanne saa te ki hoo Yennu n gbeen u mōsonn mōtana, nan i tee u niib, ki u mun tee i Yennu, nan waa senn yimm nan i yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob bianjinba na. 14 Yimm kuukoo kaa ki Yennu jikit u molor nan u sennu ki teen a yin weir fanu, 15 u teen ti kura nba see u toonn dinna daar nba nae, nan ti yaaboona nba ki ti saa marib.

16 “I tian binberj nba ki i din be Ijipt, nan bianjinba ki i din somm loon digbangana na ni. 17 I din laat bi yennii nba ki bi namir nan daat nan tana nan salimpeena nan salimmona, linba ki Yennu ki loon na. 18 Ii mi man ki i joo, koo poo, koo i njaateeb, koo i booru niŋ nba see nna dinna na, ki wun yēt ti Yomdaano Yennu, njaan jiant digbanlia yennii. Li-i tun nna, li sii tee nan lobuk nba tuu pia, ki u kur tee lobii nae. 19 Ii mi man, i kur nba be nna dinna, ki gbat sennu na. So daa kpann u moŋ nan li-i tee ki u tun u yanboo, bont kur saa somm fanu ki turo. Li toonbooru saa biir i kur nba tee niŋamm nan nibiit nawa. 20 Yennu kan nyik chab li daano, njaan u wutoor saa doe daano manj paak, ki bonbiir nba kur sob gbouŋ na ni saa baa u paak, ki di boonto. 21 Yennu saa te ki li daano-ii tee nyinn ki tur Israel booru kur, ki hoo Yennu saa te parbiir nan motont nba kur be molor nba sob u sennu gbouŋ na ni n baa li

daano paak.

²² “I yaaboona nba saa fiir ki tee nipaaun, nan boorganii nba saa nyi digbanbanfoka na, saa la nabsuk nan biiru nba ki Yennu jii tur i tinj. ²³ Ki i sarwaat saa saate, ki ji gbee nan sarwuuta nan yaarin; ki i kan fit bur siari, moot gbaa kan pia lej. Ki i tinj ji sii tee nan Sodom nan Gomora nan Adma nan Seboyim doi nba ki Yennu biirir, yoo nba ki u wutoor din doo na. ²⁴ Ki durinya teeb kur ji sii boi a, ‘Bee ki Yennu tun nna ki tur tinj na? Li paak tee bee ki u wutoor doo?’ ²⁵ Li jiinu sii tee nnae, ‘Yennu niib na biir molor nba ki ɲoo Yennu, wunba tee bi yeejamm Yennu na lor namm, yoo nba ki u din nyinnib Ijpt nawa. ²⁶ Bi ji jiantir yennii nba ki bi ki ban jiante. Yennu ki sak a bii jiantir yennii, ²⁷ ɲanne te ki u wutoor doo niib na paak, ki u lu motont nba kur sob gbouɲ na ni, bi tinj paak. ²⁸ Yennu wutoor doo bonchiann, ki u wutoor donu maɲ niɲe ki u ɲabirib bi tinj ni, ki saan lub tingaɲ ni, siaminba ki bi ji be motana.’

²⁹ “Ti Yomdaano Yennu boɲ mayena nbae ki li be woonin ni, ɲaan fiit u sennu ki turit, a timm nan ti yaaboona n weir mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

30

Baa saa teen bianjinba ki la piisin

¹ “Tɔn, motana n teeni gannue ki jiin piisin nan motont po. Li-i tee linba na kur baari, ki i ji be tinj nba ki i Yomdaano Yennu yati na ni, ki i saa tiar linba ki n wannu na. ² Li-i tee yimm nan i yaaboona saa ɲmant Yennu paak, ki sak gaar

nan i para kur sennu nba ki n teeni dinna na, ³ ɲann ɲoo i Yomdaano Yennu sii mək ninbatinu i paak, ki u saa nyinni tin nba ki u yati ki i be na, ki jen nani, ki te yin mokit biak. ⁴ Li-i lekii tee ki i yat ki saa be durinya kpini po, ɲaan i Yomdaano Yennu saa tikiri ki jen nani boyennkoo boor, ⁵ ki yin bia yent tin nba ki i yeejamm din koo na. Ki u saa te yin mokit ki bia pot bonchiann ki gar i yeejamm nba din be na. ⁶ I Yomdaano Yennu saa tur yimm nan i yaaboona mosaku par. Ki li saa te ki i loono nan i para munn, ki i sii fit be tin na ni. ⁷ Ki u saa lebit motont na kur ki lin baa i datai paak, binba ki loon i maan ki bia diini na. ⁸ Ki i bia saa ɲamm sak ki dia u sennii kur nba ki n teeni dinna na. ⁹ Yennu saa te ki yin mokit toona nba kur ki i tuun ni. Ki i sii mək waas nan bonkobit bonchiann, ki i tin saa nan jeet bonchiann. Ki u sii mək parpeenn nan wun te ki yin mokit, nan waa din mək parpeenn nan i yeejamm n mokit bianinba na. ¹⁰ ɲaan see ki i sak ki dia u sennu nan u wannu nba sob gboun na ni na. Li tee ki yin gaarɔe nan i para kur.

¹¹ “Sennu nba ki n teeni dinna na ki paari, li bia kan gar i paɲ teriki. ¹² Li ki be sanpagbant ni kaawa ki i sii yaa, ‘ɲmee saa do sanpagbant ni ki saa jiir ki tan turit, ki tin gbiint ki ji sakiri?’ ¹³ Koo li ki be mək-pootir, ki i sii yaa, ‘ɲmee saa poot məkgbenir maɲ ki saa jiir ki tan turit, ki tin gbiint ki ji sakiri?’ ¹⁴ Aaii, mɔmaan na be i boor ni. I mir ki bia saa fit tiara. Li paak, sakin man.

¹⁵ “Dinna daar nba na, n teeni gannue, ii gann manfoor nan bonɲann, koo kuun nan bonbiir.

¹⁶ Li-i tee ki i sak ki gaar i Yomdaano Yennu

sennu nba ki n teeni dinna na, ki loono, ki sak u mɔb, ki wei u sennu kur, ɲann i saa mɔkite, kii tee digbanjaann. Nɔɔ Yennu saa teen piisin i paak, tiɲ nba ki i yaa yin koo na ni. ¹⁷ Naan li-i tee ki i ki sak yin gbiintɔ, ki ɲmant ki jiantir yennii, ¹⁸ dinna daar na ni, n kpaaniie, i saa boonta. I kan wei i manfoor ni, tiɲ nba ki i saa poot Joodann mɔkir ki koo kar na ni. ¹⁹ Mɔtana n teeni yaake ki i gann manfoor koo kuun; i gann Yennu piisin koo Yennu mɔtont. N yi sanpaak nan tiɲ maa bin di siara nan linba ki i gann. Gant manfoor. ²⁰ Lomin i Yomdaano Yennu kii mɔk mɔsaku nanao fanu, ki yimm nan i yaaboona saa wei, tiɲ nba ni ki u din senn mɔsonn a u saa tur i yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob na.”

31

Bianɲinba ki Joosua set Moses seenu ni

¹ Ki Moses ɲammit piak teen Israel teeb a,
² “Mɔtana n dii bina kobik nan piinleewa, ki ji kan fit teen i tɔondaano. Ki linba pukin na po tee nnae, Yennu betin nan n kan poot Joodann mɔkir.
³ I Yomdaano Yennu tiɲɔo saa liit i tɔonn ki biir digbana nba be leɲ na, ki lin fit te yin kar bi tiɲ ni. Ki Joosua sii tee i tɔondaano nan Yennu nba yet bianɲinba na. ⁴ Yennu saa biir niib maɲa, nan bianɲinba ki u din kon ki nyann Amor teeb batnba Sihonn nan Og, ki biir bi doi na. ⁵ Yennu saa te yin nyannib, kii diab nan maa wanni bianɲinba na. ⁶ Ii wakii man, ki chee i para. I daa tiimm janmaanii. I Yomdaano Yennu tiɲɔo sii be nani. U kan ɲaai, u bia kan nyikini.”

⁷ Ki Moses yiin Joosua ki tan pak nano Israel teeb kur tɔɔnn a, “Ii wakii ki bia chee a par; fine tee daano nba saa gar niib na tɔɔnn ki bin kɔɔ kar tiŋ nba ki Yennu senn mɔsonn a u saa tur bi yeejamm na ni. ⁸ Yennu tiɔŋo saa liit a tɔɔnn, ki sii be nana, u kan ŋaa-a, u bia kan nyikaani. Li paak, a daa tiin janmaanii, cheen a par.”

Ki jiin sennu na karuŋ po

⁹ Ki Moses sɔb Yennu sennu na ki jii tur Liifai teeb nba tee mannteeb na, binba din gorii Yennu molor lakir na, nan Israel teeb saakab, ¹⁰ ki yetib a, “Bina ŋanlore gbennu kur, yoo nba tuu tee pana piinu yoo na, ii karin sennu na sanpaapo, lanbont jaamm ni. ¹¹ Ii karin sennu maŋ ki tur Israel teeb, yoo nba ki bi baar a bin jiant i Yomdaano Yennu boyennkɔɔ boor na ni. ¹² Ii yiin ki taan jab, nan poob, nan waas, nan boorganu nba kɔɔ i doi niŋ na kur. Ŋanne saa te ki sɔɔ kur n gbat ki tumii bianjinba ki u saa baakit i Yomdaano Yennu, ki bia sak gaar u wannu fanu. ¹³ Nnae saa te ki i yaaboona nba ki ban gbat i Yomdaano Yennu sennu na saa gbat, ki tumii, ki sii mɔk mɔsaku nano, baa saa wei bianjinba, tiŋ nba ki i saa poot Joɔdann mɔkir ki kar na ni.”

Yennu pinpakjoontik nan Moses

¹⁴ Tɔn, ki Yennu yet Moses a, “A ji ki mɔk yoo saan ki sii be a manfoor ni. Yiint Joosua ki kɔɔ nano n jiantu lanbouŋ ni, ki min pak nano.” Ki Moses nan Joosua kɔɔ lanbouŋ maŋ ni. ¹⁵ Ki Yennu dokit bi paak, ki be sanpagbouŋ nba see lanbouŋ na tammɔb ni.

¹⁶ Ki Yennu yet Moses a, “A saa kpo mɔtana, ɲaan a kuun poor po, niib na kii jiantirin, bi saa biir n mɔlor nba ki n lor namm nawa. Bi saa nyikin, ɲaan jiant yennii nba be tiŋ nba ki bi yaa bin koo kar na ni. ¹⁷ Li-i tee ki li tun nna, n wutoor saa do bi paake, ki n nyikib ki bin boont. Bonbilankant booru booru saa baarib. Ki bi ji saa bann nan bonbibooru na kur baat bi paak kimaan min Yennu ji ki be nammi. ¹⁸ N saa yête, ki kan sommib, kimaan bi tun bonbiir nba tee yenbis jiantiiwa.

¹⁹ “Tɔn, sɔbin yaŋ na. Jiin ki tumii Israel teeb, ki li sii be ki tee siara ki teemm. ²⁰ Ki n saa jiib ki saan namm mɔkint nan tinkpiasir nba ki n senn mɔsonn a n saa tur bi yeejamm na ni. Leŋ bi sii laat jeet nba kur ki bi loon, ki sii be bi yamani. ɲaan bi saa ɲmante ki jiantir yenbis, ki yêtin ki biir n mɔlor. ²¹ Ki bonbilankant bonchiann saa baarib. ɲaan bi bia sii tian ki yiin yaŋ maŋ, ki li sii tee siara ki teemm. Mɔtana gbaa, n mi bi dudukit nba tee linba ɲaan daa ki jiib ki saan namm tiŋ nba ki n senn mɔsonn maa n saa turib na ni.”

²² Moses din sɔb yaŋ na daar maŋ niŋe, ki jii tumii Israel teeb.

²³ Ki Yennu pak nan Joosua, wunba tee Nunn bija, ki yet a, “Ii wakii ki bia chee a par. A sii be Israel teeb tɔonn, ki jiib, ki saan namm tiŋ nba ki n senn mɔsonn maa n saa turib na ni, ki n sii be nana.”

²⁴ Ki Moses mint sɔb Yennu sennu ki teen gbouŋ ni, ki ki nyik siari. ²⁵ Waa gbenn yoo nba, ki u yet Liifai mannteeb nba gorii ɲoo Yennu mɔlor lakir na a, ²⁶ “Jiin gbouŋ nba tee Yennu

sennu gboun na ki kpeen molor lakir nba tee ηoo Yennu yar na ni, ki li sii be leη ki tee tiarin ki tur u niib. ²⁷ N mi bi tubkpaasin nan moyetuk nba tee bianinba. Bi yet Yennu mob yoo nba ki n be n manfoor ni nawa, ki bi bia sii mok moyetuk bonchiann, n kuun poor po. ²⁸ Yiint ki taan i booru yudamm kur nan bi saakab ki bin baar n toonn, ki n betib linba na kur. N saa yiin sanpaak nan tij ki bi sii tee siara ki turib. ²⁹ N mi nan n kuun poor po, niib na sii mok tonu, ki bia saa yet linba ki n tumiib nawa. Nnaan li kan yukiri ki bonbilankant saa baarib, kimaan bi saa tun linba ki Yennu yaa bi daa tuume, ki li saa te ki u wutoor n do.”

Moses yan

³⁰ Ki Moses pak yan na mobona kur, ki Israel teeb kur gbiin. Li mobonae na:

32

- ¹ “Sanpaak nan tij, gbatir n momaan,
gbiintir fanu linba ki n yeen.
- ² N wannu sii toot nan saak nba tuu toot nae,
ki saa baa tij na paak nan marin na.
N momaan saa baa nan nyun nba ki bi tuu maant
bonbuburit nae,
ki sii tee nan samimmiiuk nba tuu baa moot
paak na.
- ³ N saa dont Yennu sanne,
ki u niib saa wann u yabint nba tee bianinba.
- ⁴ “Yennu-e tee i guutoo nba yab,
ki tee kasii nan barmonii u sonu kur ni.
I Yomdaano be fanu nan barmonii,
ki tuun linba kur nan fanu.

- 5 Naan i ki be fanu, ki ki jan nan wun yiini u niibi.
I tee nibiit nan kpinkpanni damme.
- 6 Yimm jatit nan yankaarin damm na,
yaa saa dia Yennu bianinbae na-a?
U tee i baa nan i naamii daanɔe, ki nami ki i tee digbann.
- 7 “Tiat man linba gar yaayoo niwa;
boin i baanba ki bin wannii linba din tun.
Boin nikpera ki bin wannii linba gar.
- 8 Yabint daanɔ tur digbann kur li yente,
ki bokit nibooru kur nan bi kpaar,
- 9 ɲaan gann Jakob yaaboona ki bi tee u mɔɲ niib.
- 10 “U lab muuk ni, ki bi lin yirib siaminba tee kunkoouk
ki wouɲ da yoo kur,
ki u guub ki goriib fanu, nan waa saa got u mɔɲ bianinba na.
- 11 Nan baakir nba tuu tumii u bonbira yukiru bianinba,
ki goib ki tiab nan u kpinkpant na,
nnae ki Yennu guur Israel teeb ki bi ki baa.
- 12 Yennu kɔɔe dia u niib, ɲaan ki boi yensau sommir po.
- 13 “U te ki bi gorii tingbouɲ na, ki di linba kur pia kpaant ni,
ki laat siat tanfiat ni, ki bi kpan tilontii pia tansakirii ni.
- 14 Ki bi nei nan buunii teemm biin bonchiann.
Ki bi mɔk peɲanii nan buɲanii nan naaɲanii,
ki mɔk jeet nba ɲan, nan daɲanin.
- 15 “Yennu niib kpaatir nan mɔkint, ɲaan mɔk moyêtuk;

ki gbenjit ki nɔr nan jeet, ki nyik Yennu, bi
naamii daano,
ki yêt bi yabint tinntoo.

16 Ki bi yenbis jiantu na koon Yennu funfunn,
ki toonbiit nba ki bi tun na donn u wutoor.

17 Ki bi jiantir narinbiit nba ki tee Yennu
nan yenbis nba ki bi yeejamm din ki mi,
yennii nba ki Israel teeb din ki sakir.

18 Bi din tamm Yennu po,
wunba tee yabint tinntoo ki turib manfoor
na.

19 “Yennu nba din la nna na, ki u wutoor doo;
ki u yêt u bonjai nan u bonpoi,

20 ki yet a, ‘N ji kan ban sommib, njan la linba
saa baarib,
damm nba tee tubkangbata ki ki waan fanu
na.

21 Bi patmannu nae donn n wutoor.

Li mokin funfunn nan bi yenbis na; yensau kaa
ki mok nyooti.

N saa jii digbanmanjire ki donn bi wutoor,
n saa jii digbanliinj nnae ki koomm funfunn.

22 N wutoor saa doe nan muyeruk na,
ki di linba kur be tij na paak.

Li saa di ki baar tinpoor ni, ki bia di kunkona
nba fok fiaka.

23 “ ‘Ki n saa te ki bonbiir n baarib ki sii kaa
gbennu.

Ki n saa to n peenii kur bi paak.

24 Ki kon nan gbanantounj nan yiarbiit saa kpib.

N saa tun bonkob-susoot ki bin lekib, nan waa-
tont ki bin juntib.

25 Ki tobii saa faa ki kpi niib, doi sonjot ni;
ki janmaanii saa soor niib, nei ni.

Naasimm nan sapaamm saa kpo;

li sanpantii koo nikpera gbaa kan tenni.

26 N bo saa biiribe fas fas, ki soo kii tian bi po,

27 ɲaan n ki loon ki bi datai n donn bi moɲ nan
ɲamme kɔn

ki nyann n niib na, ɲaan ki li tee n moɲe
biiribi.’

28 “Israel teeb tee digbann nba ki mɔk yame;
bi ki mɔk yanfoon nan waama.

29 Bi ki bann linbae teen ki bi datai nyannib.

Bi kan fit bann linba tumi.

30 Nlee ki yeno kɔn ki nyann bi tusiri,
ki banlee kɔn ki nyann bi tusaa piiki?

Linba na tun kimaan bi Yomdaano Yennu nyik-
iba.

Bi Yabint Yennu jiib ki turib bi dataiwa.

31 Bi datai na mi nan bi moɲ yennii na ki mɔk
pani,

ki ki tee yenjaana nan Israel teeb Yennu na.

32 Ki bi datai na tuun ki biir nan Sodom nan
Gomora teeb na,

ki tee nan tilontii nba tuu lon loona ki li ton
ki tee lobii na,

33 ki tee nan daan nba ki bi jii walabiri lobii
ki ɲaa na.

34 “Yennu tian linba ki bi datai tun na po.

U guue a li yoo n baara ki wun dat bi tuba.

35 Yennu saa ɲmant bi paak ki dat bi tubawa;
yoo baate ki bi saa ɲat baa, bi biiru daar per
na.

36 Yennu saa fat u niib, yoo nba ki u la ki bi pan
gbenn.

U sii mɔk ninbatinu nan damm nba jiantiro na,
yoo nba ki u la baa chɔk bianjinba.

37 Yennu saa boi u niib a, ‘Yenbis nba ki i teemm yada na be lee?

38 I jii i bonkob-kpamma ki mann maruŋ ki turib, ki bia mɔɔn tilɔɔna daan bi paak a bin nyu.

Ŋaant ki bin baar ki tan fati mɔtana, ŋaant ki bin chiar ki tan sommi.

39 “Bant mɔtana nan min kuukɔɔe tee Yennu, yensau kaa ki tee barmɔnii Yennu.

Min Yennu kpi, ki bia teen manfoor, n teen dan, ki bia teen laafia, ki sɔɔ ki be ki saa fit fati n nuu ni.

40 Barmɔnii nan maa tee Yennu nba tun be na, n donn n nuu sanpaapoe ki por

41 nan n saa ŋat n jukbanjiak ki tun buut toonn.

N saa ŋmat took n dataiwa, ki dat binba ki loonin na tuba.

42 N saa te ki n peenii n nyu bi sɔn, ki n jukbanjiak na saa kpi wunba kur biirin.

N kan nyik bi sɔɔ nba kɔn nanin.

Binba la danii nan yommii na kur saa kpowa.’

43 “Digbana teeb, ii dont Yennu niib,

Yennu saa dat binba kpib na kur tuba.

U tuu dat u datai tubae, ŋaan nyik chab u niib bi biit.”

44 Ki Moses nan Joosua, wunba tee Nunn bija na ŋamm yet yan na mɔbona, a Israel teeb na n gbat.

Ki jiin Moses kpaanjoontii po

45 Moses nba wann niib na Yennu sennu na ki gbenn yoo nba, 46 ki u yetib a, “Ii bann i yan ni man, ki sak wei sennu nba ki n teeni dinna na kur fanu. Ii jii ki wann i waas ki bii dia Yennu

sennii maŋ kur. ⁴⁷ Wannu na ki tee mɔbonkoona kaa, li tee i manfoore. Ii mɔk mɔsaku nann, ki i saa wei tiŋ nba be Jɔɔdann mɔk-pootir, ki i saa kɔɔ kar na ni.”

⁴⁸ Daar maŋ niŋe ki Yennu yet Moses a, ⁴⁹ “Ti saa Abarim kunkona peŋ, linba be Moab tiŋ ni, ki yeek nan Jeriko doo na. Domin Nebo kunkonn ki got diit Keenann tiŋ, linba ki n jikit ki teen Israel teeb ki li sii tee bi yent na. ⁵⁰ Ki a saa kpo kunkonn maŋ paak, nan a ninja Aarɔnn nba din kpo Hor jɔɔr paak bianjinba na, ⁵¹ kimaan i banlee na ki sak n mɔb, Israel teeb tɔɔnn, yoo nba ki i din be Meriba nyun boor, ki kpia Kades doo, Sinn kunkoouk paak na, ki i ki baakitin niib na tɔɔnn. ⁵² A saa la tiŋ maŋ banfɔkira, ŋaan a kan kɔɔ tiŋ maŋ ni, tiŋ nba ki n jikit ki teen Israel teeb na.”

33

Bianjinba ki Moses sat piisin Israel teeb paak

¹ Piisin nba ki Moses, wunba tee Yennu nirɔ na sat ki tur Israel teeb ŋaan kpoe na:

² Yennu nyii Sainai jɔɔr paak ki dɔkit Edom tiŋ paak

nan yonnu nba tuu do na,

ki nyii Parann jɔɔr po, ki nyikint u niib paak.

Ki malakanba tusaa piik be nana;

ki u dia muyeruk nan mulanbaabii u niidi-itu.

³ Yennu loon u niib, ki guu binba tee u yab,

ki ti gbaant u tɔɔnn ki saak u sennu.

⁴ Ti saak sennu nba ki Moses turit na,

linba tee ti tiŋ burchinmɔkint na.

⁵ Yennu teen kpanbar ki tur u niib Israel teeb,
yoo nba ki bi booru booru nan bi saakab
taan ki be na.

⁶ Ki Moses yet ki jiin Rubenn booru po a,
“Rubenn booru daa ban kpenn ki boontiri,
ɲaan u niibe lek waar.”

⁷ Ki u yet jiin Juda booru po a,
“Yennu, gbiintir bi fabinii ki sommib,
turimm mɔtaauk nan bi boorleeb na.
Yennu, konin ki turib, ki bia somm ki fatib bi
datai nuu ni.”

⁸ Ki u yet ki jiin Liifai booru po a,
“Fin Yennu, jiin a bona nba ki bi yi Yurim nan
Tumim na
ki fiit a loomm ki wann Liifai teeb nba ki a
bikimm Masa doo ni,
ki kat wann bi mɔnii nba tee bianjinba, Meriba
nyun boor;

⁹ ki bi set a poor po ki gar baa bo saa set bi damm
nan bi ninjamm nan bi waas poor po na.
Bi sak ki gaar a sennu nan a mɔlor kura nan bi
para munn.

¹⁰ Bi saa wann a niib ki bin sak a sennuwa.
Bi saa mann maruɲ, a maruɲ binbinta paaka.

¹¹ Yennu, sommit bi booru ki turib paɲ,
yii mɔk parpeenn nan linba ki bi tuun.
Faan konn bi datai kur, ki daa te ki bi ji mɔk
manfoori.”

¹² Ki u yet jiin Benjaminn booru po a,
“Booru nba nae ki Yennu loomm ki bia guub;
u goriib daar kur ni, ki be bi sinsuuk ni.”

¹³ Ki u yet jiin Joosef booru po a,
“Yennu n teen piisin bi tij paak, ki te ki saak-ii
baa,

ki bia te ki nyun-ii nyi tinpoor ni.

14 Naant ki piisim-ii be bi tinj paak, ki yonnu-ii nyikintir,

ki lii loon loonjana, loonjana nba sii yab bonchiann li loona yoo.

15 Naant ki yaayoo ni kunkona na n gbee nan jegaṇa.

16 Naant ki bi tinj na n gbee nan bonjana kur. Yennu nba din be muyeruk ni,

jagotuk paak na n teen piisin bi paak.

Naant ki piisin nae-ii be Joosef booru paak, kimaan u din tee u ninjamm yudaanɔe.

17 Joosef booru paṇ tee nan naajak paṇ nae, ki u yiikoo tee nan naajakookir yina na.

Ki u saa jii ṇanne ki tut nyinn niib ki saan namm banfoka.

Ki u paṇ tee Manase maaru tusaa tusaa nan Efraim maaru tusaa piik piik.”

18 Ki u yet jiin Sebulunn nan Isakar booru po a, “Sebulunn saa mokit, mɔkgbenjir paak kpinkpouṇ nie,

ṇaan ki Isakar gor saa pukin ṇaak ni.

19 Bi saa poi boorganii ki bin baar bi kunkonn ni, leṇe ki bi saa mann barmonii maruṇ.

Bi sii laat bi mokit, mɔkgbenjir na nie nan tanbiinii nba kook mɔk-kpiṇ na ni.”

20 Ki u yet jiin Gaad booru po a,

“Pakin Yennu, wunba te ki bi yent yarik.

Gaad booru dɔɔ ki guue nan yanbɔr nba tuu guu ki teen siir nan wun tabit boouk koo yur na.

21 Bi gann tinṇaṇe ki tur bi mɔṇ;

bi jii tɔondamm tor ki turib.

Bi sak gaar Yennu wannu nan sennu, yoo nba

ki Israel tɔɔndamm taan ki be boyennkɔɔ boor na.”

22 Ki u yet jiin Dann booru po a,
“Dann booru tee yanbɔr paaje,
ki yuuk mobit Basann yent ni.”

23 Ki u yet jiin Naftali booru po a,
“Yennu teen piisin Naftali booru paak bonchi-
ann.

Ki bi yent nyii Galilii mɔkgbenjir boor ki siik niidiitu po.”

24 Ki u yet jiin Aser booru po a,
“Aser booru la piisin ki gar boorleeba.
Njaant ki u ninjamm numm n gboou,
ki u tiŋ-ii kpai kii mɔk kpan tiinii,

25 ki te ki u doi tammɔi-ii loo kut gana
ki wuu yɔɔ kii be u yamani.”

26 Israel teeb, yensau ki tee nan i Yennu na,
wunba purin sanpaapo nan u bonɲana,
ki bia purin sanpagbant ni ki teen siir nan i
sommir.

27 Yennu nba tun be na yɔɔ tee i sindant boore,
ki u nuu yɔɔ tee bi.

Ki u saa ber i datai ki bin fɔkit ɲaan nyiki,
ki beti a yin biir bi kur.

28 Jakɔb maaru be parpeenn ni, ki be bi yamani
tiŋ nba gbee nan jeet nan tilɔɔna daan na ni,
siaminba ki marin nyi sanpaapo ki baa
maant lej tiŋ na.

29 Israel teeb, i mɔk parpeenne.
Sɔɔ ki be ki tee nan yimm na.

I tee digbann nba ki Yennu tinnie.

Nɔɔe tee i naagbankɔŋir nan jukbanjiak,
ki guu-i ki bia saa turi nyannu.

Ki i datai tan saa baar i boor ni ki barimi a yin
nyikib,
ki i tan saa n̄maatib tinj ni.

34

Ki j̄in Moses kuun po

¹ Ki Moses nyii Moab paanu ni ki saan Nebo kunkonn paak, ki saa doo porii Pisga j̄ōor nba be Jeriko yondo po na. Leje ki Yennu wann̄o tinj na kur, ki li tee Gilead yent, ki f̄okit jir niiganj po ki saa tuu Dann doo, ² laa nyii Naftali yent kur, nan Efraim nan Manase yent, nan Juda yent ki f̄okit ki jir yonbaa po ki saa tuu Sinsuuk ni m̄okgbenjir, ³ laa nyii Juda niidiitu po; nan paanu nba be Soar ki saa tuu Jeriko nba m̄ok kaatii na po. ⁴ Ki Yennu yet Moses a, “Tinj nba nae ki n senn m̄osonn ki tur Abraham nan Aisak nan Jak̄ob nan n saa tur bi yaaboona na. N te ki a la tinj māja, n̄aan n kan te ki a taar n n̄maa lenj.” ⁵ Yennu toontunn̄o Moses din kpo Moab tinj nie, nan bianjinba ki Yennu yet a u saa kpo na. ⁶ Ki n̄ōo Yennu piiu, Moab baauk ni, ki li be Bef-peor doo b̄okleer po, n̄aan nan dinna, s̄ōo ki mi Moses kakur boor. ⁷ Moses nba din kpo yoo nba na, u din tee bina kobik nan bina piinlee-e; n̄aan u din daa paar bonchiann, ki bia laat fanu. ⁸ Israel teeb din m̄o ki fabin u kuun, daa piintaee, Moab tinj ni.

⁹ Joosua, wunba tee Nunn bija din gbee nan yanfoon, kimaan Moses paan nii u paak a wun gaar u seenu, u kuun poorpo. Ki Israel niib kur din sak Joosua m̄ob, ki wei sennu nba ki Yennu din tur Moses a wun turib na.

¹⁰ Sokinii daa ki ban be Israel tin ni ki tee nan Moses na; ki Yennu pak nano numm nan numm ni. ¹¹ Sokinii soo daa ki ban tun bakitnaun nan chinchin toona nan bianinba ki Yennu din te ki Moses tun ki tur Ijpt kpanbar, nan u saakab, nan u tin kur na. ¹² Soo daa ki ban tun toonjaana nan yaarlituk toonbooru nba ki Moses din tun, Israel teeb nunii ni na.

Yennu Gbouŋ Mɔɔr
Bimoba: Yennu Gbouŋ Mɔɔr Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Sep 2022 from source
files dated 11 Jul 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d